ЎЗБЕК ДИЁРИ СИЗНИ ҚУТЛАЙДИ

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

«СОВЕТ УЗБЕКИСТОНИ» — ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМИТЕТА КОМПАРТИИ УЗБЕКИСТАНА, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ УЗБЕКСКОЙ ССР

48 ЙИЛ ЧИҚИШИ
№ 206 (13.468).
10 СЕНТЯБРЬ 1966 йил
ШАНБА
Баҳоси 2 тийин.

Кеча Санъат саройида болгар маданияти декадаси очилди.

Декада халқларимиз дўстлигининг катта байрамига айланди.

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советида

МУТАХАССИСЛАР ТАЙЁРЛАШНИ ЯХШИЛАШ ҲАМДА МАМЛАКАТДА ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМГА РАҲБАРЛИКНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ ЧОРАЛАРИ ТЎҒРИСИДА

КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Совети мамлакатда мутахассислар тайёрлашни яхшилаш ҳамда олий ва ўрта махсус таълимга раҳбарликни такомиллаштириш масалаларини кўриб чиқиб қарор қабул қилдилар.

Бу қарорда айтиладики, халқ хўжалиги учун мутахассислар тайёрлаш ишида анча муваффақиятлар қўлга киритилди. Олий ва ўрта ўқув юртлари халқ хўжалигимиз муҳтож бўлган барча ихтисослар бўйича кадрлар тайёрлаб бермоқда.

Бироқ, КПСС XXIII съездининг социалистик экономикани ва маданиятни янада ривожлантириш борасида қўйган вазифалари олий ва ўрта махсус ўқув юртларининг ишларини анча яхшилашни ҳамда мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишни талаб қилади.

Совет жамияти тараққиётининг ҳозирги босқичида фан моддий ишлаб чиқариш, маданий қурилиш ва ижтимоий ҳаётнинг ҳамма соҳаларига чуқур кириб бормоқда. Совет жамияти тараққиётининг шу босқичида олий ва ўрта махсус ўқув юртларини тамомлаб чиқаётган мутахассислар марксизм-ленинизм назарияси билан яхши қуролланган бўлишлари, фан ва техника соҳасидаги энг янги билимларни эгаллаб олишлари, экономикани ривожлантириш, меҳнатни илмий ташкил этиш ва ишлаб чиқаришни бошқариш вазифаларини малакали ҳал қила билишлари лозим. Бироқ, олий ва ўрта махсус ўқув юртлари бу вазифаларни ҳамиша ҳам уддалай олаётирлар деб бўлмайди, уларнинг ишида муҳим камчиликлар бор.

СССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлиги, шунингдек ўз қарамоғида ўқув юртлари бўлган бошқа министрликлар ва идоралар мазкур ўқув юртларидаги ўқитиш-методика, илмий тадқиқот ва ғоявий тарбиявий ишларга раҳбарлик қилиш соҳасида ўзларига берилган ҳуқуқлардан тузук фойдаланмаётирлар, мутахассисларни тайёрлаш сифатини етарли равишда контроль қилмаётирлар. Министрлик ўқув юртларидаги ўқитувчиларнинг малакасини ошириш борасида систематик иш олиб бормаётир, олий ўқув юртлари ва техникумлар учун тўла қимматли стабил дарсликлар тайёрлашни ва бу дарсликларни зарур бўлган миқдорда нашр этишни таъминламаётир. СССРда олий ва ўрта махсус таълимни ривожлантириш истиқболлари билан, таълим экономикаси проблемалари билан ва ўқитиш процессини илмий ташкил этиш билан боғлиқ бўлган масалаларни ишлаб чиқишга етарли эътибор бермаётир. Мутахассислар тайёрлашни планлаштиришда жиддий камчиликлар бор. Олий ва ўрта махсус маълумотли кадрлар тайёрлашда мақсадга энг мувофиқ нисбат белгиланмаган.

Ўқув юртларидан анчагина қисмининг ўқитиш-моддий базаси ўқитиш процессининг ва илмий тадқиқот ишларини ташкил этишнинг ҳозирги талабларига тўла равишда жавоб бермайди. Юқори малакали илмий ходимлари бўлган олий ўқув юртлари халқ хўжалиги аҳамиятига эга проблемаларни ишлаб чиқишга тузук тортилмаётир.

Баъзи республикалар ва областларнинг партия органлари студентлар ва ўқувчилар орасида олиб бориладиган ғоявий тарбиявий ишга эътиборни сусайтириб юбордилар, ўқув юртларига раҳбарлик қилувчи органларга, олий ва ўрта махсус ўқув юртларининг партия ва комсомол ташкилотларига нисбатан талабчанликни пасайтириб юбордилар.

КПСС Марказий Комитети ва ССР Иттифоқи Министрлар Совети мутахассислар тайёрлашни яхшилашга ва олий ўқув юртларида илмий тадқиқот ишларини кучайтиришга доир бир қанча чораларни ишлаб чиқди.

Қарорда уқтириб айтиладики, ҳозирги замон ишлаб чиқариши, фани, техникаси ва маданиятининг талабларини ҳамда шуларни ривожлантириш истиқболларини ҳисобга олиб, мутахассислар тайёрлаш сифатини янада яхшилаш олий ва ўрта махсус таълим соҳасидаги энг муҳим вазифадир. Олий ва ўрта махсус ўқув юртларини битириб чиқаётган мутахассислар юксак коммунистик онглилик руҳида тарбияланган бўлишлари, марксизм-ленинизм назариясини эгаллаб олишлари, оммавий-сиёсий ва тарбиявий ишларни ташкил этиш кўникмаларига эга бўлишлари лозим.

Иттифоқдош республикалар Компартияларининг Марказий Комитетларига, ўлка ва область партия комитетларига олий ва ўрта махсус ўқув юртларидаги партия, комсомол ва касаба союз ташкилотларининг фаолиятини контроль қилиб туришни кучайтириш, уларнинг диққат ва эътиборини студентлар ва ўқувчиларни ўқитиш сифатини ошириш ва ғоявий-сиёсий тарбиялашни яхшилаш вазифаларини бажаришга қаратиш; ижтимоий фанларни ўқитиш савиясини оширишга алоҳида эътибор бериш, ижтимоий фанлар кафедраларини юқори малакали ўқитувчилар билан мустаҳкамлаш таклиф қилинади.

(Охири иккинчи бетда).

САМИМИЙ САЛОМ!

Ўзбекистонда болгар маданияти декадаси тантанали суратда очилди

Дўстлик, қардошлик, бирлик... Бу оддий, лекин ниҳоятда сермазмун ва холис ниятли барча кишилар қалбига яқин бўлган сўзлар мамлакатимиз ва барча социалистик лагерь халқларининг ҳис-туйғуларини тўла ифода қилади. Бу сўзлар 9 сентябрда Тошкентдаги Санъат саройида Ўзбекистонда Болгария маданияти декадасини тантанали очиш маросимида айниқса зўр куч билан янгради.

Шу куни Санъат саройини Болгария, Совет Иттифоқи ва Ўзбекистон ССР давлат байроқларининг ёрқин алвонлари безаган эди. Республика пойтахти меҳнаткашларининг, шаҳар атрофидаги колхозларнинг вакиллари, адабиёт ва санъат арбоблари саройнинг кенг залига тўпландилар.

Президиумда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлар Р. Қурбонов, В. Г. Ломоносов, Н. Г. Ляшченко, Н. М. Матчонов, М. М. Мусахонов, Ё. С. Насриддинова, Р. Н. Нишонов, С. Р. Расулов, М. Т. Турсунов, республика министрлари, Ўзбекистон ва унинг пойтахти ижодий ва жамоат ташкилотларининг раҳбарлари бор эди.

Болгария маданияти арбоблари делегациясининг раҳбарлари — Болгар — Совет дўстлиги умумхалқ комитетининг раиси, Болгария Компартияси Марказий Комитетининг аъзоси Цола Драгойчева, делегация аъзолари — Болгария маданияти ва санъати комитети раисининг ўринбосари Димитр Райков, Бадиий академия ўқитувчиси профессор Мара Василева Цончева, Болгарияда хизмат кўрсатган маданият арбоби, тинчликни ҳимоя қилиш София шаҳар комитети раисининг ўринбосари, ёзувчи Крум Младенов Вилков, Болгария Фанлар академияси ҳузуридаги тарих институтининг директори, Димитров мукофотининг лауреати, профессор Христо Ангелов Христов, Болгария радиоси ва телевидениесининг бош директори Крум Василев Начев, Болгар — Совет дўстлиги умумхалқ комитетининг аъзоси Мария Стефанова Темнялова, Болгар — Совет дўстлиги умумхалқ комитетининг масъул ходими Виолета Кузманова Кунева ва бошқа болгар меҳмонлар улар билан бирга президиум столи ёнидан ўрин оладилар.

Чет мамлакатлар билан дўстлик ва маданий алоқа Ўзбекистон жамиятининг раиси Х. С. Шукурова тантанали кечани очади.

Тошкентдаги Санъат саройида Болгария маданияти декадасининг очилиш маросими.

И. Глауберзон фотоси.

Ўзбек шоираси Зулфия минбарга чиқади. У, тўпланганларга қардош Болгария меҳнаткашларининг ҳаёти тўғрисида Болгарияда ўзбек маданияти декадаси ўтказилган вақтда декада қатнашчилари билан бирга Болгариядан олган ўзининг таассуротларини, болгар халқининг оқ кўнгилли ва меҳнатсевар халқ эканлигини, унинг социализм қуришдаги ажойиб муваффақиятларини ҳикоя қилиб берди.

Агар харитага қарасак, деди Зулфия, Болгария билан Ўзбекистон ўртасида нақадар катта-катта даштлар ва ўрмонлар, нақадар кенг дарёлар, қанча-қанча тепаликлар ва водийлар ётганлигини кўрамиз. Лекин география қонунлари бошқа-ю, инсоний ҳисларни ифодаловчи қонунлар бошқа. Қардошлик ва бирлик учун, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам учун ва, ниҳоят, бугун биз кўриб турган ва ўзимиз қатнашаётган ана шундай дўстона учрашув учун ҳеч қандай масофа ғов бўла олмайди. Болгариялик азиз дўстлар сизлар бизнинг республикамизда ҳақиқатан қардошларча ва бузилмас дўстлигимизнинг жонли намуналарини ҳар қадамда учратасиз.

Болгар халқининг тарихидаги бурилиш пайти — 1944 йил 9 сентябрь куни келгунча болгар маданияти узоқ ва машаққатли йўлни босиб ўтди. Болгар маданияти ўзига хос хусусиятларни ўтмишда турклар асорати йилларида ҳам сақлаб қолди, халқнинг ажнабийлар асоратига қарши курашига мадад бериб турди. Унинг энг яхши намояндалари ҳамма вақт халқ ичида бўлди, халқнинг кулфатларини ва курашини тараннум этди. Болгар маданияти намояндаларининг кўплари турмалар ва қамоқ лагерларининг азобини тортди, партизан отрядларида жанг қилди, ўзининг қалами ва қуроли билан халққа хизмат этди, уларнинг баъзилари қаҳрамонларча ҳалок бўлди.

Социалистик тузум болгар маданияти тарихида янги давр очди, уни мислсиз равнақ йўлига олиб чиқди.

Болгар шоирлари ва ёзувчиларининг, композиторлари ва рассомларининг ижодида бошқа мамлакатларнинг оддий кишиларига муҳаббат ҳислари билан суғорилган, айниқса совет халқига бўлган дўстлик туйғуларини ифодалаб берган кўпгина асарлар борлигини биламиз.

Болгариялик дўстларнинг яхши ташаббуси билан бошланган болгар ва совет ёзувчиларининг, шу жумладан ўзбек ёзувчиларининг ҳам ижодий ҳамдўстлиги жуда катта шодлик бахш этмоқда. Ҳозир Ўзбекистоннинг кўпгина шоирлари ва ёзувчилари болгар адабиётининг энг яхши намуналарини ўзбек тилига таржима қилмоқдалар. Ўзбек ёзувчилари ва журналистлари Болгария тўғрисида, унинг халқи тўғрисида китоблар ёздилар.

Болгарияда халқ ҳокимияти ўрнатилгандан кейин маориф ва маданият тўла ва ҳар томонлама ривожланди. Халқ ҳокимиятининг дастлабки йилларидаёқ саводсизлик батамом тугатилди. Олий ва ўрта ўқув юртлари тез кўпая бошлади.

Болгарияда 48 та давлат театри, 13 та симфоник оркестр бор. Опера санъатининг Николай Гяуро, Димитрий Узунов, Николай Николов, Юлий Винер ва бошқа шулар сингари кўпгина ажойиб усталари дунёда машҳур.

Бугун биз болгар маданияти декадасини очмоқдамиз. Ҳар бир адабиёт ва санъат аҳли ўз халқининг овози эканлигини, ўз ижодида ўз халқининг умид ва орзуларини, кўнглидаги ўйларини, халқнинг ниҳоясиз сахий кўнглини ва талантини ифодалаб бераётганлигини биламиз.

Шу сабабли биз ўз юртимизда сиз болгариялик дўстларни табриклаётган эканмиз, буни биз бутун Болгария билан, сизларнинг ажойиб шоирона диёрингиз билан, сизларнинг бутун қаҳрамон, талантли, дилкаш ва меҳнатсевар халқингиз билан бўлаётган учрашув деб ҳис қилмоқдамиз.

Хуш келибсиз, дўстлар! Сизларни бутун республика кутиб турибди! Ўзбекистон сизлар учун иккинчи уйингиз бўлсин, бу ерда сизларга ҳамманинг қалби очиқ.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидовга сўз берилади.

Қардош болгар халқи маданиятининг бугун Тошкентда очилаётган декадаси, деди Ш. Р. Рашидов, Болгария ва Ўзбекистон меҳнаткашларининг ижтимоий ва маданий турмушида шонли воқеа бўлиб қолади. Бу сафарги декада айниқса шу жиҳатдан диққатга сазовордирки, унинг очилиши тарихий сана билан бир вақтга — Болгариядаги социалистик революциянинг 22 йиллиги билан бир вақтга тўғри

(Давоми иккинчи бетда).

ТОШКЕНТ КУНДАЛИГИ

Тошкентдаги зилзила оқибатларини тугатиш Республика ҳукумат комиссияси кеча редакциямизга қуйидагиларни маълум қилди:

8 августга қадар бошпанасиз қолган оилалардан **6024** таси янги квартираларга жойлаштирилди.

7660 оила ётоқхоналар ва жамоат биноларида истиқомат қилмоқда.

8559 оилани уй-жойи зилзиладан шикастланмаган хонадонлар ўз бағрига олди. Кейинги кунларда Шоаҳмад ота Шомаҳмудов ташаббусига қўшилган 16 оила чодирларда истиқомат қилаётган оилаларга уйининг тўридан жой берди.

21268 оила капитал ремонт қилинган квартираларга кўчиб кирди. Шундан 80 оила кейинги 3-4 кун ичида кўчиб кирди.

6292 оила бошқа шаҳарларга кўчиб кетди.

5601 оила якка тартибда уй қуриш учун ер участкалари олди.

Ҳаммаси бўлиб **55404** оила уй-жой ёки ер участкалари билан таъминланди.

1966 СЕНТЯБРЬ 9

УЛКАН ПАХТА ХИРМОНИГА

Республика областларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Биринчи стун — областлар, иккинчи стун — бир кунда, учинчи стун—мавсум бошидан буён, тўртинчи стун—бир кунда машинада терилган пахта, бешинчи стун — мавсум бошидан буён.

Қашқадарё	1,71	20,11	—	—
Сурхондарё	1,06	7,47	0,27	1,15
Бухоро	1,19	4,62	—	—
Андижон	1,07	3,93	—	—
Фарғона	1,23	3,78	0,01	0,01
Самарқанд	0,38	1,22	—	—
Қорақалпоғистон АССР	0,43	0,92	—	—
Хоразм	0,10	0,34	—	—
Тошкент	0,31	0,31	—	—
Сирдарё	0,12	0,12	—	—

«ЗАНГОРИ КЕМА»ЛАР ЖАВЛОН УРЯПТИ

Бекобод районидаги «Победа» колхози қолоқ хўжаликлардан бири эди. Колхоз 1965 йилгача тўққиз йил давомида давлатга пахта сотиш планини бажаролмай келди. Ниҳоят, ўтган йили ҳосилдорликни кескин оширишга эришди ва йиллик планни муваффақиятли адо этди. Бунга колхоз пахтакорлари ва механизаторлари пахтачиликни комплекс механизациялаш, айниқса ҳосил йиғим-теримини машиналаштириш учун қатъий кураш олиб борганликлари туфайли эришдилар. 1400 гектар майдондаги ҳосилнинг қарийб ярми «зангори кема»ларда териб олинди.

Шу туфайли колхоз пахтакорлари ва механизаторлари бу йил 1420 гектар майдондаги ғўзанинг минг гектарини машина теримига мослаб парвариш қилдилар. Айни вақтда ҳосилнинг эрта етилишини таъминладилар. Дефолиация барвақт бошланди ва ҳозирнинг ўзидаёқ 900 гектар майдондаги ғўзага дори сепилди. Бу йил колхоз даласида 34 та терим агрегати ишлайди. Уларнинг ҳаммаси сифатли ремонт қилинди ва шайлаб қўйилди. Дастлаб дефолиация ўтказилган майдонларда ғўзанинг барги тўкила бошлади. Бу, машина теримини бошлаб юбориш имконини берди. Ҳозир колхоз даласида 12 та «зангори кема» жавлон уряпти. Бугун-эрта терим агрегатларининг қолганлари ҳам ишга туширилади.

Колхоз аъзолари бу йил минг гектар майдондан камида 1500 тонна пахтани машиналарда териб олиш ва шу билан ҳосил йиғим-терими муддатини қисқартириш ҳамда давлат планини ва олинган социалистик мажбуриятни тезроқ бажариш учун интилмоқдалар.

Ўзбекистон ССР областларида ғўзаларни дефолиация қилишнинг бориши тўғрисида шу йил 9 сентябргача бўлган

МАЪЛУМОТ

Биринчи стун — областлар, иккинчи стун — планга нисбатан процент ҳисобида.

Тошкент	59,13
Сурхондарё	37,61
Қашқадарё	34,93
Сирдарё	32,58
Самарқанд	29,80
Қорақалпоғистон АССР	29,57
Бухоро	26,01
Фарғона	19,72
Андижон	15,31
Хоразм	13,10
Республика бўйича:	31,84

100 МИНГ ТОННА ТАЙЁР

Ўзбекистон колхоз ва совхозлари далалардан дастлабки 100 минг тонна пахтани териб тайёрлов пунктларига топширдилар. Республикадаги 45 район хўжаликлари теримга киришдилар. Сурхондарё ва Фарғона областларининг механизаторлари ҳозир «зангори кемалар»нинг бункерларини тўлдириб пахта термоқдалар. Бу ерда ҳосилни машинада териш суръатлари кучайиб бормоқда. Ингичка толали пахта янги ҳосилнинг дастлабки туркуми қайта ишлаш учун заводларга етказиб берилди.

Қашқадарё областининг колхоз ва совхозлари пахта тайёрлашда энг юқори суръатларга эришмоқдалар. Область колхоз ва совхозлари ҳар куни йиллик топшириқнинг 1,7 проценти миқдорида ва бундан ҳам кўпроқ пахта топширмоқдалар. Қашқадарёликлар ҳозирданоқ давлатга 35 минг тонна «оқ олтин» сотдилар. Ғузор ва Яккабоғ районларидаги хўжаликларда теримнинг дастлабки кунлариданоқ узлуксиз конвейер ишлай бошлади. Тайёрлов пунктларига пахта икки сменада жўнатилмоқда.

Қишлоқ хўжалик авиациясининг учувчилари шу кунларда зўр ғайрат билан меҳнат қилмоқдалар. Юзлаб самолётлар пахтазорларни осмондан химиявий препаратлар билан дориламоқда. (ЎзТАГ).

МАШИНАЛАР ЭГАТ БОШИДА

Ўтган йили Фарғона областидаги Киров районининг пахтакорлари машина теримига зўр бериб, пахта тайёрлаш йиллик планини республикада биринчи бўлиб энг қисқа муддатда бажарган эдилар. «Зангори кема»лар бункеридан 11 минг тонна пахта тўкилган эди. Бу йил ҳам терим суръатини тезлаштиришда машиналар катта роль ўйнайди. 11 минг гектар майдондаги ҳосил машиналарда териб олинади. 300 дан ортиқ терим агрегати эгат бошида турибди.

Шу кунларда 600 дан ортиқ механизатор терим олдидан ўз машиналарида сўнгги амалий машқларни ўтказмоқда, машиналарни ишлатиб, синаб кўришмоқда, бир-бирларига машинани унумли ишлатиш, пахтани сифатли териш сирларини ўргатишмоқда. Район пахтакорлари пахта тайёрлаш йиллик планини 10 октябргача бажариш мажбуриятини олишди. Бу йил улар 50 минг тонналик хирмон уюшади. Бу хирмонга ҳозирнинг ўзидаёқ бир неча юз тонна пахта тўкилди.

М. МАНСУРОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Ўзбекистонда Болгария маданияти декадаси

САМИМИЙ САЛОМ!

Ўзбекистонда болгар маданияти декадаси тантанали суратда очилди

(Боши биринчи бетда).

келди. Бу социалистик революция натижасида қардош болгар халқи монархист — фашистлар асоратини ўз устидан улоқтириб ташлади ва янги, социалистик турмуш қурилишнинг кенг йўлига мустаҳкам тушиб олди.

Болгария Халқ Республикасининг маданият арбоблари декадада қатнашмоқ учун бизнинг серқуёш ўлкамизга келганликларидан бениҳоя хурсандмиз. Уларнинг илҳомбахш санъати халққа бениҳоя манзур бўлиб, қизғин муҳаббат билан ҳурматланмоқда.

Азиз ва муҳтарам болгариялик меҳмонларимизни — декада қатнашчиларини Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг топшириғига биноан, республиканинг барча меҳнаткашлари номидан қизғин табриклаётганлигим учун ғоят хурсандман ва мамнунман.

Болгар — Совет дўстлиги умумхалқ комитетининг раиси, болгар халқининг шонли қизи, атоқли жамоат арбоби ўртоқ Цола Драгойчева бошчилигидаги социалистик Болгария меҳнаткашлари делегациясини чин кўнгилдан табриклаймиз.

Сиз азиз биродарларимиз ва опа-сингилларимизга, сизлар орқали эса, бутун болгар халқига чин юрагимиздан чиқариб ўзимизнинг самимий истакларимизни изҳор қиламиз, ўз Ватанингизнинг бахт-саодати йўлида, коммунизм идеалларининг тантанаси йўлида қилаётган олижаноб ижодий меҳнатингизда янги катта муваффақиятлар тилаймиз.

Ўзбекистонда болгар маданияти декадасини ўтказиш тўғрисидаги хабарни республикамиз меҳнаткашлари жуда катта мамнуният билан кутиб олдилар. Биз ҳаммамиз декаданинг очилишини катта ва қувончли байрамни кутгандек сабрсизлик билан кутдик.

Декадани бундай сабрсизлик билан кутишимизга таажжубланмасангиз бўлади. Чунки бу сафарги декада тўлқинлантирувчи, қувончли воқеа бўлиб, уни тарихий воқеа деб аташга ҳақлимиз. Йиллар ўтар, лекин бу декада бизнинг хотирамизда болгар ва совет халқлари бузилмас дўстлигининг ёрқин кўриниши бўлиб сақланиб қолади.

Мамлакатимиз халқларининг дўстлиги узоқ асрлардан бери давом этиб келмоқда. Бу дўстлик чет эл босқинчиларига ва ички душманларга қарши, мамлакатларимизнинг озодлиги ва мустақиллиги учун халқ бахт-саодати учун биргаликда олиб борилган курашда ўсиб мустаҳкамланди. Халқларимизнинг порлоқ келажак учун олиб борилган жангларда тўккан қони, улуғвор мақсадимиз бўлган коммунизмга эришиш йўлида уларнинг қаҳрамонлик билан қилган меҳнати бу дўстлик алоқаларини чамбарчас қилиб мустаҳкамлади.

Бизнинг совет Ўзбекистонимиздаги кишилар болгар халқининг қаҳрамонона тарихини яхши биладилар ва юксак даражада қадрлайдилар, болгариялик дўстларнинг шонли Болгария Коммунистик партияси раҳбарлигида эришган муваффақиятлари билан фахрланадилар.

Болгар халқининг турклар асоратига қарши курашига бошчилик қилган Левский, Ботев ва бошқа революцион демократларнинг номларини чуқур ҳурматлаймиз. Жаҳон революцион ҳаракатининг тарихи Болгария социал демократик ишчи партиясининг асосчиси Благоев номи билан чамбарчас боғланган. Жаҳон пролетариатининг улуғ йўлбошчиси Владимир Ильич Ленин Благоевнинг фаолиятига юксак баҳо берган эди. Оташин революционер, болгар халқининг танилган йўлбошчиси Георгий Димитров хотирасини совет кишилари болгар меҳнаткашлари билан биргаликда муқаддас билиб ҳурматламоқдалар.

Болгария Коммунистик Партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари, Болгария Халқ Республикаси Министрлар Советининг Раиси, жаҳон коммунистик ҳаракатининг атоқли арбоби, совет халқининг қалин дўсти Тодор Живков номини чуқур миннатдорчилик билан тилга олмоқдамиз. Ўртоқ Живков бошчилигида Болгария Коммунистик партияси пролетар интернационализми байроғини баланд кўтариб, марксизм-ленинизм таълимотининг софлиги учун, қардош партиялар сафларини жипслаштириш учун, социалистик мамлакатлар халқларининг дўстлигини ва ҳамкорлигини мустаҳкамлаш учун қатъият билан курашмоқда, болгар халқини социализм ва коммунизм қуриш йўлидан дадил олиб бормоқда.

Халқ ҳокимиятининг 22 йили мобайнида Болгария олға томон жуда катта қадам қўйди, социалистик экономикани ривожлантиришда ва маданий қурилишда ҳақиқатан зўр муваффақиятларга эришди. Шу давр ичида мамлакатингиз саноати маҳсулот ишлаб чиқаришни 21 баравар кўпайтирди. Қишлоқ хўжалиги муваффақиятли ривожланмоқда, фан ва маданият мисли кўрилмаган даражада равноқ топди. Буларнинг ҳаммаси социализмнинг ажойиб мевалари, қаҳрамон Коммунистик партия раҳбарлигида талантли болгар халқи қилаётган қаҳрамонона меҳнатнинг натижаларидир.

Ўзбекистон меҳнаткашлари, бутун совет халқи қардош социалистик Болгариянинг тарихий муваффақиятларига астойдил қувонмоқдалар. Совет кишилари бу муваффақиятларни давримизнинг бош революцион кучи, ҳамма халқларнинг социал тараққиёт учун, тинчлик ва демократия учун, империализмга қарши олиб бораётган курашида мустаҳкам таянчи бўлган бутун социалистик системанинг қудратини янада мустаҳкамлаш ишига халқ Болгарияси қўшаётган салмоқдор ҳисса деб билмоқдалар.

Бугун, декада очилаётган кунда биз Болгария Халқ Республикаси билан Совет Ўзбекистони ўртасида иқтисодий ва маданий алоқалар тобора кўпроқ ривожланаётганлигини алоҳида мамнуният билан қайд қиламиз. Дўстлигимизнинг, ҳамкорлигимизнинг ажойиб мевалари ҳамма жойда кўриниб ва сезилиб турибди.

Ўзбекистон заводларида ишлаб чиқарилган машиналар Болгариянинг пахта тозалаш корхоналарида, тўқимачилик ва химия саноати корхоналарида ишлаб турганлигини ва шу тариқа Болгария индустриясини ривожлантириш суръатларини тезлаштираётганлигини зўр мамнуният билан қайд қилмоқдамиз. Шу билан бирга биз хурсанд бўлиб шуни айтиб ўтишимиз керакки, халқ Болгариясида ишлаб чиқарилган электр моторлар, енгил саноат, озиқ-овқат саноати маҳсулотлари, мебель ва бошқа ҳар хил маҳсулотлар бизнинг Ўзбекистонда яхши шуҳрат қозонди.

Чирчиқ ва Димитровград химиклари улкан химияни яратишдаги ўз тажрибалари, ўз муваффақиятларини бир-бирлари билан қардошларча ўртоқлашмоқдалар. Мирзачўлнинг, Тошкент ва Фарғона областларининг пахтакорлари пахтадан мўл ҳосил етиштириш маҳоратини болгариялик пахтакорларга бажонидил ва чин кўнгилдан ўргатдилар. Болгариялик пахтакорлар бизнинг республикамизда уч йил туриб бу касбни яхши эгаллаб олдилар.

Ўзбекистоннинг Тошкент ва Андижон областлари Болгариянинг Хасков ва Ямбол областлари билан бир неча йилдан бери мусобақалашиб келмоқдалар. Республикаларимизнинг меҳнаткашлари шу мусобақа давомида иқтисодий ва маданий қурилишдаги энг қимматли тажрибалар билан бир-бирларини бойитаётганликларини кўриб ғоят хурсанд бўлмоқдамиз.

Республикаларимиз маданий делегацияларни бир-бирларига тез-тез юбориб турибдилар.

Халқларимизнинг дўстлиги маҳкам ва бузилмас дўстлик. Бу дўстлик уларнинг енгилмас кучига манба бўлмоқда, ғалабаларимизга гаров бўлмоқда.

Халқнинг «қушнинг кучи қанотида, одамнинг кучи дўстликда» деган ҳикматли гапи бор. Қуёш нури ер бағрини иситиб турганидек, халқлар дўстлиги ҳам бизнинг қалбимизни иситиб турибди. Халқларимизнинг самимий ва беғараз дўстлиги ҳамма жойда ва ҳамма нарсада намоён бўлмоқда. Бу дўстлик бизнинг ижодий ғайратимизга жуда катта куч бағишламоқда, кучимизга-куч қўшмоқда, қаҳрамонона ишлар, фидокорона меҳнат қилишга илҳомлантирмоқда.

Ҳеч шубҳасиз бу янги учрашув халқларимизни бир-бирига тағин ҳам кўпроқ яқинлаштиради, уларнинг дўстлиги ва қардошлигини мустаҳкамлайди. Декада кунлари Совет — Болгар дўстлигининг унутилмас кунлари бўлиб қолади.

Ўзбекистоннинг ҳамма шаҳарлари ва қишлоқларида, деди Ш. Р. Рашидов, декада қатнашчиларини — қардош Болгария вакилларини энг яқин ва азиз дўстлар сингари муштоқ бўлиб кутмоқдалар. Сиз азиз меҳмонларни Тошкент машинасозлари ва Бекобод металлурглари, Чирчиқ химиклари ва Фарғона нефтчилари, Мирзачўлдаги чўлқуварлар ва Андижон пахтакорлари, Самарқанд соҳибкорлари ва боғбонлари, республикамизнинг барча меҳнаткашлари ўз ҳузурларига таклиф қилмоқдалар.

Сизлар Ўзбекистонда бўлган вақтингизда халқимизнинг турмуши ва меҳнати билан, халқимиз маданиятининг муваффақиятлари билан, коммунистик қурилишдаги ҳамма ютуқлар билан тўла равишда танишиб олиш имкониятига эга бўласиз. Мамлакатнинг энг катта индустриал ва маданий марказларидан бири бўлиб қолган Тошкент зилзила оқибатларидан кейин Совет Иттифоқидаги ҳамма халқларнинг қардошларча ёрдами билан қайта тикланаётганлигини ва янги шаҳар бунёд қилинаётганлигини кўрасиз. Улкан пахта учун қизғин кураш авж олиб кетган Мирзачўл ва Фарғона водийсининг кенг майдонлари сизларга мунтазир бўлиб турибди. Сизлар ҳозирги вақтда ўзининг фақат мислсиз қадимий ёдгорликлари билангина эмас, шу билан бирга замонавий заводлари ва фабрикалари, олий ўқув юртлари ва театрлари билан ҳам донг таратган тарихий Самарқандимизни кўрасиз. Сизлар қадимий, лекин абадий навқирон Бухорода вужудга келган социалистик ўзгаришлар тўғрисида кўпгина янгиликларни, кўпгина мароқли янгиликларни билиб оласиз. Жаҳонда мисли бўлмаган жуда катта газ магистрали ана шу Бухородан бошланганлигини кўрасиз.

Сиз, болгариялик азиз дўстлар, Ўзбекистон Совет ҳокимияти йилларида таниб бўлмас даражада ўзгарганлигини, Коммунистик партия раҳбарлигида, ленинча миллий сиёсат амалга оширилганлиги натижасида республика меҳнаткашлари экономика ва маданиятни ривожлантиришда, янги турмуш қуришда зўр ғалабаларга эришганликларини ва эндиликда СССРдаги барча халқларнинг қардош оиласи билан бирга коммунизм йўлидан шаҳдам қадам ташлаб олға бораётганликларини яққол кўрасиз.

Яшасин Совет Иттифоқи ва Болгария халқларининг бузилмас қардошларча дўстлиги!

Жаҳон социалистик системаси мустаҳкамлансин ва яшнасин!

Яшасин бутун дунёда тинчлик!

Тантанали кеча қатнашчилари бу сўзларни давомли қарсаклар билан кутиб оладилар.

Болгария маданият арбоблари делегациясининг раҳбари, Болгар — совет дўстлиги умумхалқ комитетининг раиси Цола Драгойчева сўзга чиқади. У қизғин қарсаклар остида тўпланганларга, улар орқали эса, Ўзбекистоннинг барча меҳнаткашларига болгар халқининг ва Болгария Коммунистик партияси Марказий Комитетининг самимий саломини топширади.

Болгария меҳнаткашлари, дейди делегация раҳбари, ўз диёрида Ўзбекистон вакилларини — Ўзбекистон маданияти декадаси қатнашчиларини катта шоду-ҳуррамлик билан кутиб олдилар. Ана шу декада вақтида болгарлар билан ўзбеклар бир-бирлари билан яна ҳам кўпроқ яқинлашдилар, бир бирларини тағин ҳам кўпроқ севиб қолдилар. Совет Иттифоқи ленинчи Коммунистик партиясига чуқур миннатдорчилик ҳис-туйғулари болгарлар қалбида яшамоқда ва абадий яшайверади.

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси эришган ажойиб муваффақиятларни болгар халқи Советлар мамлакати буюк ғалабасининг ёрқин ифодаларидан бири деб билади. Ана шу Советлар мамлакатининг эллик йиллигини биз сизлар билан келгуси йили нишонлаймиз.

СССР эришган муваффақиятлар — Совет Иттифоқи Коммунистик партияси доно раҳбарлигини, ҳамиша ғолиб марксизм-ленинизм ғояларининг тантанасини, социалистик тузум, ленинча миллий сиёсат, пролетар интернационализми ҳамда совет халқлари бузилмас дўстлиги ва қардошлиги ҳаётбахш кучини ифодаловчи ёрқин далилдир.

Болгария маданиятининг Ўзбекистонда ўтказилаётган декадаси Болгария социалистик революциясининг 22 йиллигига тўғри келди. Бу декада ўзбеклар билан болгарларнинг ўзаро муҳаббатини тағин ҳам кўпроқ мустаҳкамлайди.

Цола Драгойчева ўзбек ва болгар халқларининг тарихий тақдирлари кўп жиҳатдан бир-бирига ўхшаш эканлигини таъкидлаб, Совет Ўзбекистони ҳозирги вақтда жаҳондаги энг тараққий этган мамлакатлар билан бир сафда турибди, деди. Республика пойтахти — Тошкент хилма-хил халқаро кенгашлар, семинарлар, симпозиумлар ўтказиладиган жой бўлиб қолмоқда. Бу ерда Африка — Осиё мамлакатлари ёзувчиларининг биринчи учрашуви бўлиб ўтди. Бу ерда Совет ҳукумати раҳбарларининг холис ташаббуси билан Ҳиндистон ва Покистон ҳукумат раҳбарлари ўзларининг тарихий учрашувини ўтказдилар.

Цола Драгойчева болгар — совет дўстлигининг буюк кучини ёрқин мисолларда кўрсатиб беради. Бу дўстлик байроғига Ильичнинг ўлмас ғоялари, Октябрь социалистик революциясининг ғоялари битилган. Жаҳонда биринчи социалистик давлатнинг вужудга келганлиги болгар халқининг улуғ рус халқи билан асрлар бўйи давом этиб келаётган дўстлигига бутунлай янги маъно берди. Болгария пролетар поэзиясининг талантли вакили Христо Смирненский ўз асарларида ана шу дўстликнинг улуғворлигини тараннум қилди. У ўзининг «Қизил эскадронлар», «Москва», «Рус Прометейи», «Шимол шуъласи», «Совет Россияси» деган ажойиб қўшиқларини Улуғ Октябрга ва ёш социалистик Ватанга бағишлади. Улуғ Октябрь байроғи остида социалистик Болгариянинг бутун адабиёти, бутун санъати гуллаб яшнади. Болгария социалистик революцияси Улуғ октябрь социалистик революциясининг давоми сифатида болгар халқининг экономика ва маданиятни ривожлантиришдаги барча муваффақиятларини белгилаб берди.

Ўртоқ Тодор Живков сўзлари билан айтганда, социалистик ижтимоий тузумимизнинг энг катта ғалабаси — янги кишини шакллантиришдир. Бу янги киши коммунистик идеалларнинг тўғрилигига чуқур ишонгани ҳолда Коммунистик партиянинг буюк директиваларини амалга ошириш учун курашда ижодий ва дадил қатнашмоқда.

Болгар халқи ўтган 22 йил давомида эришган ўз муваффақиятларини бошқа социалистик мамлакатларнинг қардошларча ёрдами билан ва аввало, СССР кўрсатган ёрдам билан боғламоқда. Болгар ва совет халқлари ўртасидаги дўстликнинг кучи — ижтимоий тараққиётимизда қудратли ҳаракатлантирувчи кучдир. Бизнинг энг йирик саноат объектларимиз — ҳаётбахш болгар — совет дўстлигининг самарасидир. Болгарияда Совет Иттифоқининг ёрдами билан 120 дан кўпроқ йирик саноат корхоналари ва айрим цехлар қурилди ва қурилмоқда.

Болгар халқи социализм ғалабасидан олдин ҳам ўз миллий маданияти, поэзияси ва музикасига, ўз фольклори ва амалий санъатига, ўз анъаналарига ва энг муҳими — жуда катта маънавий потенциалга эга, маърифат, билим ва тараққиёт сари зўр бериб интилар эди. Болгарларнинг ана шу интилишини билган ҳар бир киши кичик Болгария адабиёт ва санъат соҳасида кўпгина талантли кишиларни етиштириб, ҳаётга йўлланма берганлигига ажабланмайди. Биз ўз маданиятимиз — турли жанрлардаги адабиёт, опера ва симфоник музика, юксак даражада тараққий этган театр санъати, талантли ёзувчилар, ашулачилар, рассомлар, шоирлар, саҳна усталари билан ҳақли суратда фахрланамиз. Энг яхши кино, музика, адабиёт, сураткашлик асарлари ўз тематикаси, юксак ғоявийлиги, ҳаққонийлиги ва халқчиллиги билан ўзига жалб этади. Бу асарлар китобхонларда ва томошабинларда яхши, порлоқ ҳис-туйғу ва фикрлар уйғотади, яшаш ва ижод қилишга, тарихий ва актуал воқеаларни чуқур тушунишга ёрдам беради, уларнинг кучини янги ватанпарварлик ишларига сафарбар этади.

Биз маданий бойликларни келажак авлодлар учун сақлаб қолиш йўлида зўр ғамхўрлик қилмоқдамиз. Аҳоли яшайдиган бир қанча қадимий пунктлар музей деб эълон қилинди. Бу — болгар — рус ва болгар — совет дўстлиги рамзи бўлган Плевен шаҳридир. Болгариянинг қадимги пойтахти Велико Тирново ўзининг қадимий жамолига эга бўлмоқда. Ловеч ўзининг энг гўзал қисмини сақлаб қолади ҳамда болгар халқининг озодлик кураши билан боғлиқ бўлган тарихий ва архитектура жиҳатидан гўзал шаҳар бўлиб қолади.

Цола Драгойчева ўз нутқининг охирида Болгарияда ўтказилган Ўзбекистон маданияти декадаси ҳам, Ўзбекистонда ўтказилаётган Болгария маданияти декадаси ҳам икки қардош халқлар маданиятининг бундан буён гуллаб-яшнашига ёрдам беради, деб ишонч билдиради. У залдагиларнинг гулдурос қарсаклари остида Болгарияда социалистик революциянинг 22 йиллиги шарафига, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ва Болгария Коммунистик партияси шарафига, абадий ва бузилмас болгар — совет дўстлиги шарафига табрик сўзларини айтади.

Цола Драгойчева ўзбек халқига совға қилиб Болгария Халқ Республикасининг давлат байроғини ва болгар халқ усталари тайёрлаган В. И. Ленин ва Г. Димитров барельефлари туширилган идишлар — «биклица»ларни топширади.

Болгария, Совет Иттифоқи ва Ўзбекистон ССР давлат гимнлари тантанавор янграйди.

Байрам қўшиқсиз ўтиши мумкинми, ахир? Шу сабабли ана шу кечада қўшиқлар жуда кўп янгради.

Болгар қўшиғи... У мамлакатнинг ўзи сингари қадимийдир. У — болалар табассумидек ёқимли. У — ҳозирги Болгария сингари қувноқ. Болгар қўшиқлари оҳангдор, рақслари нафис ва чиройли.

Евелина Стоицева, Рада Гаева, Николай Здравков, Красимира Колдамова, Веселин Парашкевов, Николай Евров ва бошқа кўпгина ажойиб саҳна усталари ўзбеклар диёрига ўз ватанининг қўшиқларини олиб келдилар.

Панчо Владигеров прелюдияси янграйди. Ана шу атоқли болгар композиторининг асарлари бизнинг кўпгина созандаларимиз репертуарига ҳам киритилган бўлиб, ўзбек санъат шинавандалари бу асарларни севиб тинглайдилар. Халқ санъатининг ажойиб тўпловчиси Добри Христов яратган қўшиқларни залдагилар қарсаклар билан кутиб оладилар.

Концертда болгар композиторларининг асарлари билан бирга болгар халқи учун ҳам кўпдан буён жонажон бўлиб қолган Чайковский, Мусоргский, Рахманинов музикаси ҳам янграйди.

Ўзбеклар диёрида Болгария маданияти декадаси бошланди.
(ЎзТАГ).

АБАДИЙ ВА БУЗИЛМАС ДЎСТЛИК

Ўзбекистонда ўтказилаётган болгар маданияти декадасида қатнашиш учун Болгариядан келган меҳмонлар 8 сентябрда Тошкентда дўстлик хиёбонига дарахтлар ўтқаздилар. Қардош мамлакат вакиллари қўли билан ўтқазилган ёш дуб дарахтлари «Победа» паркининг энг хушманзара бурчакларидан бирига яна ҳусн бағишлади.

Болгариялик дўстлар бундан олдин республика халқ хўжалиги виставкасини бориб кўришди. Виставкада Ўзбекистоннинг муваффақиятлари акс эттирилган павильонлар меҳмонларда катта таассурот қолдирди.

Шу кун кечқурун Тошкентдаги Пушкин номли паркнинг хиёбонлари ва майдончалари бамисоли жуда катта дастурхонга айланди. Ўзбеклар диёрининг меҳнатчилари бу ерда ташкил этилган қовун сайлига ўзлари етиштирган нози-неъматларни юборган эдилар.

ТАДБИРЛАР БЕЛГИЛАНДИ

САМАРҚАНД, 8 сентябрь. (**«Совет Ўзбекистони» мухбиридан**). Бу ерда область партия комитетининг пленуми бўлиб ўтди. Унда КПСС XXIII съезди ҳамда Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг IV Пленуми қарорлари асосида областьда чорвачиликни ривожлантириш ҳамда қишлоқ маданиятини юксалтириш масалалари атрофлича муҳокама қилинди. Қишлоқ маданиятини ривожлантиришнинг муҳим масалалари ҳақида область партия комитетининг секретари М. Ҳасанова, чорвачиликни ривожлантириш масаласи ҳақида эса обком секретари Р. Ғойибов ўртоқлар доклад қилдилар.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

ЎЗБЕКИСТОН ССР АВТОМОБИЛЬ ТРАНСПОРТИ ВА ТОШ ЙЎЛЛАР МИНИСТРЛИГИНИНГ 2-ЙЎЛ ҚУРИЛИШ БОШҚАРМАСИНИ «ҲУРМАТ БЕЛГИСИ» ОРДЕНИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Етти йиллик планнинг йўл қурилиши топшириқларини бажаришда эришган муваффақиятлари ва ишларни ташкил қилишнинг прогрессив усулларини жорий қилганлиги учун Ўзбекистон ССР Автомобиль транспорти ва тош йўллар министрлигининг 2-йўл қурилиш бошқармаси «Ҳурмат белгиси» ордени билан мукофотлансин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси **Н. ПОДГОРНИЙ.**

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари **М. ГЕОРГАДЗЕ.**

Москва, Кремль.
1966 йил, 8 сентябрь.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

ҲАРБИЙ ХИЗМАТЧИЛАРНИ «ЁНҒИНДА ЖАСОРАТ КЎРСАТГАНЛИК УЧУН» МЕДАЛИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Ўт ўчириш ва социалистик мулкни сақлаб қолишда мардлик, жасорат ва фидокорлик кўрсатганликлари учун қуйидагилар СССР Олий Совети Президиуми номидан «Ёнғинда жасорат кўрсатганлик учун» медали билан мукофотлансин:

1. Младший сержант **Городничний** Валерий Федорович.
2. Младший сержант **Лубенченко** Борис Иванович.
3. Оддий аскар **Мартинов** Александр Васильевич.
4. Оддий аскар **Новиков** Василий Яковлевич.
5. Оддий аскар **Шамрай** Виктор Петрович.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси **Ё. НАСРИДДИНОВА.**

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари **Р. САХИБОЕВ.**

1966 йил, 7 сентябрь.
Тошкент шаҳри.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

А. Г. ГАТАУЛИН, А. М. ДЕҲҚОНБОЕВ ВА Ҳ. КАРИМОВНИ «ЁНҒИНДА ЖАСОРАТ КЎРСАТГАНЛИК УЧУН» МЕДАЛИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Ўт ўчириш ва социалистик мулкни сақлаб қолишда мардлик, жасорат ва фидокорлик кўрсатганлик учун қуйидагилар СССР Олий Совети Президиуми номидан «Ёнғинда жасорат кўрсатганлик учун» медали билан мукофотлансин:

1. Младший сержант **Гатаулин** Анвар Гараевич.
2. Лейтенант **Деҳқонбоев** Абдуқаҳҳор Мамаевич.
3. Младший сержант **Каримов** Ҳаким.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси **Ё. НАСРИДДИНОВА.**

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Секретари **Р. САХИБОЕВ.**

1966 йил, 7 сентябрь.
Тошкент шаҳри.

МУТАХАССИСЛАР ТАЙЁРЛАШНИ ЯХШИЛАШ ҲАМДА МАМЛАКАТДА ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМГА РАҲБАРЛИКНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ ЧОРАЛАРИ ТЎҒРИСИДА

(Боши биринчи бетда).

СССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлигига Ленинград, Урал, Ростов-Дон ва Тошкент Давлат университетлари ҳузурида ижтимоий фанлардан дарс берувчи ўқитувчиларнинг малакасини ошириш институтлари ташкил этишга рухсат берилди.

Бир қанча олий ўқув юртлари СССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлигининг бевосита қарамоғига топширилди. Бу олий ўқув юртлари ўқитиш-методика материалларини умумлаштирмоқ ва ишлаб чиқмоқ, дарсликлар ва ўқув қўлланмаларини тузмоқ, барча олий ўқув юртлари учун илмий педагогик кадрларни тайёрламоқ ва қайта тайёрламоқ учун база бўлиб хизмат қилади.

Шу нарса белгилаб қўйилдики, ўрта махсус ўқув юртларини, олий ўқув юртларининг филиалларини ва ўқитиш-консультация пунктларини ташкил этиш ва тугатиш, шунингдек ҳар қайси олий ўқув юртида мутахассислар тайёрламоқ учун лозим бўлган янги ихтисослар рўйхатини тасдиқлаш ишларини ўз қарамоғида ўқув юртлари бўлган министрликлар ва идоралар СССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлиги билан келишиб бажаради.

Мутахассислар тайёрлаш сифатини контроль қилиб туришни кучайтириш мақсадида СССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлигига мамлакатдаги барча олий ўқув юртларида давлат инспекциясини ўтказиб туриш вазифаси юклатилди.

Кундузги бўлимларда ўқитиб мутахассислар тайёрлашнинг тайёрланаётган мутахассисларнинг сифати жиҳатидан ҳам, иқтисодий мулоҳазалар жиҳатидан ҳам катта афзалликлари борлигини практика кўрсатди. Шу сабабли мутахассислар тайёрлаш плани ишлаб чиқилаётганида олий ва ўрта махсус ўқув юртларида кундузги ўқитишни бундан буён устун даражада ривожлантиришни кўзда тутиш таклиф қилинди. Бу планлар ишлаб чиқилаётганида кечки ва сиртқи ўқитиш системасида мутахассислар тайёрланиши лозим бўлган ихтисослар рўйхати белгилаб берилиши зарур. Шу нарса белгилаб қўйилдики, ишлаб чиқаришдан ажралмасдан ўқиш учун олий ва ўрта махсус ўқув юртларига кириш чоғида корхоналар, колхозлар, совхозлар, муассасалар ва ташкилотлар томонидан ўз ишининг характерига мувофиқ ихтисос бўйича ўқишга юборилган ва кириш имтиҳонларидан ўтган кишилар биринчи галда қабул қилиниш ҳуқуқидан фойдаланадилар.

Бўлажак мутахассисларни амалий ишга тайёрлашни яхшилаш мақсадида студентлар ва ўқувчиларнинг практикадан ўтишлари учун корхоналар ва муассасаларни олий ўқув юртларига ва техникумларга доимий база қилиб бириктириб қўйиш тартиби ишлаб чиқилди.

Энг малакали ўқитувчи кадрлари ва замонавий лаборатория базасига эга бўлган университетларда ва бошқа олий ўқув юртларида олий ўқув юртлари ўқитувчиларининг малакасини ошириш факультетлари ташкил қилинади.

Университетлар ва педагогика институтларида педагогика фанларидан дарс бераётган ўқитувчиларнинг малакасини ошириш мақсадида 1967 йилда СССР Педагогика Фанлари академияси ҳузурида доимий ишлайдиган Олий педагогика курслари ташкил этилади.

Олий ўқув юртларида махсус фанлардан дарс берувчи ўқитувчилар 1967 йилдан бошлаб, илғор саноат ва қишлоқ хўжалик корхоналарида, етакчи олий ўқув юртларида ва илмий тадқиқот ташкилотларида ўзларининг олий ўқув юртларидаги ишларидан ажралган ёки ажралмаган ҳолда стажировкадан ўтадилар.

Корхоналарнинг, олий ўқув юртларининг ва илмий тадқиқот ташкилотларининг раҳбарлари олий ўқув юртларининг ўқитувчиларини стажировкага қабул қилишлари ва уларга ишлаб чиқариш технологияси, замонавий ускуналар, ишлаб чиқариш экономикаси ва унинг ташкил этилиши билан танишмоқ учун зарур шароит яратиб беришлари мутлақо шарт.

СССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлигига кундузги катта олий ўқув юртлари ҳузурида ўрта махсус ўқув юртлари ўқитувчиларининг малакасини ошириш факультетларини ташкил этишга рухсат берилди.

СССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлигига иттифоқдош республикаларнинг Министрлар Советлари, СССР Фанлар академияси, СССР министрликлари ва идоралари билан биргаликда Фанлар академияси муассасаларининг, тармоқ илмий тадқиқот институтларининг, лойиҳалаш-конструкторлик ташкилотларининг ва саноат корхоналарининг йирик мутахассисларини олий ўқув юртларида илмий ва педагогик иш олиб бориш учун штатли ишга ёки ўриндошлик билан ишлашга кенгроқ жалб қилиш чораларини кўриш таклиф қилинди.

Иттифоқдош республикалар Компартияларининг Марказий Комитетлари, область ва ўлка партия комитетлари бу ишда СССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлигига зарур ёрдам кўрсатиб туришлари лозим.

СССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлигига, мустасно тариқасида, йирик олий ўқув юртларига илмий ва таълим-методика адабиётини нашр этиш, шунингдек бунинг учун мана шундай олий ўқув юртлари ҳузурида босмахоналар ташкил этишларига рухсат этиш ҳуқуқи берилди.

СССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлиги, СССР министрликлари ва идоралари, СССР Министрлар Советининг Фан ва техника давлат комитети зиммасига илмий тадқиқот ишлари планлаштирилаётганида олий ўқув юртларининг корхоналар ва муассасалар билан хўжалик шартномалари тузиб, илмий тадқиқотларни бажаришда иштирок қилишларини ҳамда шу мақсадлар учун зарур моддий-техника воситалари ва пул маблағлари ажратишни кўзда тутиш вазифаси юкланди.

СССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлиги мамлакатда муҳим халқ хўжалиги аҳамиятига эга бўлган илмий тадқиқот ишларини бажараётган 25 та етакчи олий ўқув юртига бажарилаётган тадқиқотларнинг ҳажмига қараб профессор-ўқитувчилар составининг ва ўқитиш ишига кўмаклашувчи ходимларнинг қўшимча штатларини белгилаб бериши лозим. Илмий тадқиқот ишларида қатнашаётган олимларнинг зиммасидаги дарсларни қисман камайтириш мақсадида шундай қилиш кўзда тутилмоқда.

Олий ўқув юртлари қайси идора қарамоғида бўлишидан қатъи назар уларнинг профессорларини ва ўқитувчиларини янги техника яратиб берганликлари ва жорий қилганликлари учун министрликлар ва идораларнинг марказлашган фондидаги маблағлар ҳисобидан мукофотлаб туриш ҳам кўзда тутилади.

Илмий тадқиқот ишларини янада ривожлантириш ва ўқитиш процессини янада яхшилаш учун олий ўқув юртларининг ректорларига хўжалик шартномалари бўйича бажарилаётган илмий-тадқиқот ишларига доир харажатлардан ошиб қолган даромадларнинг 75 процентидан олий ўқув юртларининг моддий-техника базасини капитал маблағлар сарфлаш планлари бўйича ажратилган маблағлардан ташқари кенгайтириш ва мустаҳкамлаш учун фойдаланиш ҳуқуқи берилди.

СССР министрликларига ва идораларига СССР Госплани билан келишиб ҳамда республика министрликлари ва идораларига иттифоқдош республикаларнинг Госпланлари билан келишиб туриб, бинолар қуриш ҳамда ўқув ва илмий ускуналар сотиб олиш учун ҳар бир министрлик ва идора бўйича йилига 2,5 миллион сўм доирасида олий ўқув юртларига капитал маблағлар бериб туриш ҳуқуқи берилди. СССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлигига студентларни олий ўқув юртларининг профессорлари ва ўқитувчилари ҳамда илмий-тадқиқот институтларининг, завод лабораторияларининг ва қишлоқ хўжалик тажриба станцияларининг илмий ходимлари раҳбарлигида илмий тадқиқот ишларини олиб боришга кенг равишда тортиш тадбирларини ишлаб чиқиб амалга ошириш таклиф қилинди.

Илмий тадқиқот ишларидаги муваффақиятлар учун студентларга ҳар йил 300 тагача медаль берилади.

Шу нарса белгилаб қўйилдики, ўрта махсус ўқув юртлари қайси министрлик ва идора учун мутахассислар тайёрлаб бераётган бўлса, ўрта ва махсус ўқув юртлари шу министрликлар ва идораларнинг ишлаб чиқариш иншоотлари қурилишларига берилаётган маблағлар ҳисобидан қурилади ва ускуналанади.

Ёш мутахассисларни тайёрлаш ва тақсимлашни яхшилашга, шунингдек олий ўқув юртларини махсус ўқув ускуналари ва илмий ускуналар билан таъминлашга ҳамда СССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлигининг бу ишдаги ролини оширишга доир бир қанча тадбирлар белгилаб қўйилди.

СССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлигига олий ва ўрта махсус ўқув юртлари тўғрисидаги низомларнинг лойиҳаларини ишлаб чиқиш ва бу низомларда ўқув юртларининг ишини янада демократлаштиришни, ўқув юртлари раҳбарларининг ҳуқуқларини кенгайтиришни, уларга ўқитиш, илмий ва хўжалик ишлари масалаларини ҳал этишда кўпроқ мустақиллик беришни, шунингдек ўқитиш процессини яхшилашга, студентлар ва ўқувчиларни ғоявий сиёсий тарбиялашни ҳамда уларга маданий-маиший хизмат кўрсатишни яхшилашга доир ишларда студентлар ва ўқувчиларнинг жамоат ташкилотлари ташаббускорлигини ривожлантириш ва активлигини оширишни кўзда тутиш вазифаси топширилди.

ЮКСАК МАРРА ЭГАЛЛАНДИ

Давлатга тухум сотиш йиллик планини Ўзбекистоннинг яна бир области — Бухоро области ҳам бажарди. Давлатга 13,8 миллион дона тухум топширилди. Самарқанд областининг паррандачилари ҳам шу маҳсулотни сотиш юзасидан беш йилликнинг биринчи йили топшириғини адо этдилар.

* * *

Сурхондарё областининг сабзавотчилари беш йилликнинг биринчи йилида ўз зиммаларига олган мажбуриятни республикада биринчи бўлиб бажардилар. Сурхондарёликлар план—заказдан ташқари давлатга 2 минг тонна сабзавот сотдилар.

* * *

Бухоро областининг боғбонлари қуруқ мева сотиш йиллик планини Ўзбекистонда биринчи бўлиб бажардилар. Қишлоқ тайёрлов ташкилотлари Сибирь ва Узоқ Шарқдаги саноат марказларига 150 тонна қуритилган мева жўнатдилар.

Каттақўрғон районидаги «Қорадарё» совхозининг Инатулла Халилов бошлиқ бригадасида маккажўхоридан мўл ҳосил етиштирилди. Бригада коллективи йил бошида ҳар гектар ердан 300 центнердан силосбоп кўкпоя олиш ҳақида сўз берган эди. Ҳозир улар даладаги ҳосилни чамалаб кўриб, гектаридан 600 центнердан кўкпоя оламиз, дейишмоқда. Суратда: (чапдан) совхоз директори Ю. Думчев ва бригадир И. Халилов ўртоқлар маккажўхорини кўздан кечирмоқдалар.

И. Зайниддинов фотоси.

МЕҲНАТИМИЗ—РОҲАТИМИЗ

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ IV ПЛЕНУМИ ҚАРОРИНИ АМАЛГА ОШИРАМИЗ!

Ота-боболаримизнинг «Меҳнатнинг таги роҳат» деган ҳикматли нақли бор. Бу ҳақиқат. Кимки пешона тери тўкиб сидқидилдан меҳнат қилса, унинг роҳатини кўради. Колхозимиз аъзолари асил деҳқон, меҳнаткаш одамлар. Улар пахтачилик, ғаллачилик ва чорвачиликни юксалтириш, КПСС XXIII съезди, партиямиз Марказий Комитети Пленумлари қарорларини амалга ошириш мақсадида астойдил кураш олиб бормоқдалар. Пахта далаларида, ғаллазорларда, чорвачилик фермаларида ҳормай-толмай меҳнат қиляптилар. Айни вақтда ўз меҳнатларининг роҳатини кўряптилар, маданий ҳаёт кечиряптилар.

Қишлоқда қанча колхозчи хонадони бўлса, ҳаммаси икки-уч ва ундан ортиқ хонали замонавий маданий уйларда яшайди.

Қишлоқ тўла электрлашган ва радиолашган. Деярли ҳамма хонадонларда телевизор ва радиоприёмник бор. Аҳоли водопровод сувидан баҳраманд бўляпти. Ҳозир қишлоқни газлаштириш тараддуди кўриляпти.

Қишлоқ марказига келган ҳар бир кишининг диққатини пишиқ ғиштдан қурилган икки қаватли катта бино ўзига жалб этади. Бу — қишлоғимиз маданий қиёфасининг рамзи бўлган ўрта мактаб биносидир. Унда синф хоналаридан ташқари, кўп сонли лабораториялар, фан кабинетлари, спорт зали ва таълим-тарбиянинг мукаммал бўлишига хизмат қилувчи бошқа воситалар комплекси мавжуд. Колхоз мактабни қуриш, жиҳозлашга қарийб 150 минг сўм сарфлади. Бундан ташқари, қишлоғимизда яна бир саккиз йиллик мактаб, марказий болалар боғча ва яслиси, ёзлик кинотеатр, туғруқхона, учта медицина пункти, дорихона, алоқа бўлими, радиоузел, омонат касса, бир неча магазин, сартарошхона ва бошқа маданий-маиший муассасалар мавжуд. Яқинда коммутатор ишга туширилди.

Колхоз правлениесининг собиқ биносида қишлоқ касалхонаси очилган эди. Сердарахт катта кўркам боғ бағридаги бу шифохона кейинги вақтда кенгайтирилиб, рентген кабинети, хирургия ва бошқа барча зарур бўлимларга эга бўлган район касалхонасига айлантирилди. Ҳозир бу ерда фақат қишлоғимиз аҳолисигагина эмас, балки район аҳолисининг кўпчилик қисмига малакали медицина хизмати кўрсатиляпти.

Колхоз капитал ва маданий-маиший қурилишга йил сайин кўпроқ маблағ сарфламоқда. Кейинги йилларда бу мақсадга бир неча юз минг сўм сарфланди. Фақат 1966 йилда капитал ва маданий қурилишга 550 минг сўм сарфлаш, қишлоқни газлаштириш суръатини тезлаштириш, водопровод тармоқларини кенгайтириш, ҳаммом, ҳамма қулайликларга эга бўлган бир неча дала шийпони ва бошқа маданий-маиший муассасалар биносини қуриш, колхоз правлениесининг янги биноси, қишлик клуб қурилишини тугаллаш назарда тутилади.

Қишлоқда капитал ва маданий қурилишни кенгайтириш, колхозчилар турмушининг маданий ва маиший даражасини ошириш мақсадларига ҳар йили сарфланаётган жуда кўп миқдордаги маблағ қаердан олиняпти, деган савол туғилиши мумкин. Бу ҳаққоний савол. Унга бериладиган жавоб ҳам ҳаққоний. Колхозимиз аъзолари ўз бахтларини ўз қўллари, ўз меҳнатлари билан яратяптилар. Улар ўз қишлоқларининг маданий қиёфасини йил сайин эмас, балки кун сайин ўзгартириш, уни ободонлаштириш ва кўркамлаштириш учун интиляптилар. Сарфланаётган маблағнинг манбаини пахтачилик, ғаллачилик ва чорвачиликнинг тобора юксалиб бораётганлигидан, ҳосилдорлик ва маҳсулдорликнинг кўтарилаётгани ва бинобарин, даромаднинг ошаётганидан қидириш керак.

Колхоз етти йилликни деҳқончилик ва чорвачилик соҳаларида муваффақиятли якунлади. Етти йил мобайнида план бўйича 27 минг 291 тонна пахта етиштирилиши зарур эди. Амалда эса мамлакатга 30 минг 942 тонна «оқ олтин» етказиб берилди. Пилла, дон ва бошқа деҳқончилик ҳамда чорвачилик маҳсулотлари етиштириш ва давлатга сотиш топшириқлари ҳам тўла-тўкис адо этилди. Шу ҳисобдан хўжалик бир неча миллион сўм даромад қилди ва капитал ҳамда маданий қурилишни кенг миқёсда амалга ошириш имкониятига эга бўлди.

Пахтачиликни юксалтиришда, айниқса, бултур қувончли натижага эришилди. Ҳар гектар ердан 34 центнердан ортиқ ҳосил олинди, давлатга 5710 тонна пахта сотилди. Ишлаб чиқаришнинг бошқа тармоқларида ҳам яхши кўрсаткичларга эришилди. Давлатга дон, пилла, чорвачилик маҳсулотлари, узум ва мева, полиз экинлари маҳсулоти сотиш юзасидан олинган мажбуриятлар муваффақиятли бажарилди. Шу туфайли даромад ҳам катта бўлди. Колхоз бултур хўжаликдан 2 миллион 835 минг сўм даромад қилди. Бўлинмас фондга ҳар йилгидан кўпроқ маблағ ажратилди ва у янада мустаҳкамланиб, капитал ҳамда маданий-маиший қурилишни тағин ҳам кенгайтириш имконияти вужудга келди.

Колхоз хўжаликдан бу қадар кўп даромад олаётганининг боиси яна шундаки, бизда ишлаб чиқаришнинг ҳамма тармоқлари, шу жумладан чорвачилик ҳам рентабелли, фойда бермоқда. Комплекс механизацияни кенг жорий этиб, деҳқончилик маданиятини ошириш, маҳсулот таннархини камайтириш ва олинадиган соф фойда миқдорини кўпайтириш учун изчиллик билан кураш олиб борилаётир. Айниқса пахта теримини машиналаштиришга катта эътибор берилмоқда. Масалан, 1964 йили ялпи ҳосилнинг 41 проценти машиналарда териб олинган бўлса, бултур бу кўрсаткич 54 процентга етказилди. «Зангори кема»лар бункеридан қарийб 3000 тонна пахта тўкилди. Гектаридан 37-40 центнердан ҳосил олган республикада хизмат кўрсатган пахтакор ёши 60 дан ошган кекса деҳқон Қўниш Раҳмонқулов, унинг тенгдоши, Қудрат Умаров, шунингдек, Парда Азимова, Аҳмаджон Бобоназаров ўртоқлар бошлиқ бригадаларда эса ҳосилнинг 70-80 проценти машиналар бункеридан тўкилди. Бултур ҳар бир машина билан ўрта ҳисобда 77 тоннадан пахта терилди. Ленин орденли механизатор Пўлат Қосимов, унинг ҳамкасблари Суярқул Эргашев, Гулсора Бузруқова, Халил Йўлдошев ўртоқлар каби илғор механик-ҳайдовчилар 120-150 тоннадан пахта теришди.

Хулоса қилиб айтганда, олинаётган мўл-кўл маҳсулот ва катта даромад азамат пахтакорларимиз, ғаллакорларимиз, чорвадорларимиз ва механизаторларимиз меҳнатининг натижасидир. Қишлоғимизда кенг миқёсда олиб борилаётган капитал ва маданий-маиший қурилиш ана шу меҳнатнинг мевасидир.

Колхозимиз аъзолари беш йилликнинг биринчи йили учун белгиланган янги марраларни собитқадамлик билан эгаллаяптилар. Давлатга пландаги 133 ўрнига 156 центнер пилла, 1075 ўрнига 1232 тонна дон сотилди. Сут етиштириш плани ҳозирнинг ўзидаёқ анча ошириб адо этилди. Саккиз ой ичида йиллик планда назарда тутилган 280 ўрнига 300 тоннадан ортиқ сут олинди. Бу, давлатга пландагидан анча ортиқ — 250 ўрнига 288 тонна сут сотиш имконини берди. Тухум тайёрлаш плани 132 процент адо этилди. Гўшт сотиш йиллик плани ҳам яқин кунлар ичида бажарилади.

Колхозимизнинг беш йиллик перспектив планида хўжаликнинг етакчи тармоғи бўлган пахтачиликни юксалтиришга алоҳида эътибор берилган. 1970 йилга бориб ҳосилдорликни 40 центнерга етказиш, комплекс механизациялаш даражасини ошириш ва ҳосил йиғим-теримини машиналаштириш соҳасида олға томон янада каттароқ қадам қўйиш назарда тутилади. Бу йил пахтакорларимиз 1.550 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 35 центнердан ҳосил олиш, етиштирилган пахтанинг 60 процентини машиналарда териш мажбуриятини олишган. Шу мақсадда 1200 гектар майдонда дефолиация кечи билан 15 сентябргача тугалланади. Ҳозир ҳосили қўлда териладиган пайкалларда терим бошлаб юборилди.

Бу йил далада 52 агрегат ишлайди. Терим машиналари ремонти тугалланди. Механик-ҳайдовчилар шай бўлиб турибди. Бу тадбир ҳосил йиғим-терими муддатини қисқартиришдан ташқари, йиғим-теримга қилинадиган харажатни камайтириш, пахтанинг таннархини арзонлаштириш ва даромадни кўпайтириш, бинобарин колхозчилар турмушининг фаровонлик даражасини янада ошириш Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети IV пленуми қарори асосида маданий қурилишни тағин ҳам кенгайтириш имконини беради.

Камол АЗИМОВ,

Жиззах районидаги Навоий номли колхознинг раиси.

НАМАНГАН КОРХОНАЛАРИДА

Йиллик план—ўн ярим ойда

«Беш йиллик» йигирув-тўқув фабрикаси коллективи ишлаб чиқариш топшириқларини муваффақиятли бажармоқда. Ғуломжон Иномов раҳбарлик қилаётган цехда жуда кўп ёшлар ишлайди. Комсомоллар маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш, сифатини яхшилаш, машина-ускуналар қувватидан самарали фойдаланишда ибрат бўлаётирлар. Роза Ши [illegible]й, Зарифахон Юсупова каби ўнлаб оловқалб комсомол-ёшлар ҳозирнинг ўзидаёқ ўн ойлик планни бажариб қўйдилар. Цех азаматлари кейинги бир ойдагина пландан ташқари 12,5 минг метр бязь, 7,8 минг метрдан зиёд тўқилмайдиган газламалар ишлаб чиқардилар. Улар 9 ойлик планни 8 ойда бажариб қўйишди. Йиллик планни эса ўн ярим ойда бажариш мусобақасини тобора кучайтирмоқдалар.

Арафа

Шаҳарда барпо қилинаётган шойи ва костюмбоп газламалар комбинати қурилиши авж олдириб юборилди. Корхона шу йил охирига бориб, дастлабки маҳсулот ишлаб чиқара бошлайди. Шу кеча-кундузда комбинатдаги объектлар бирин-кетин ишга туширилмоқда. Яқинда Москва, Ленинград шаҳарларидан станоклар ва бошқа асбоб-ускуналарнинг дастлабки қисми келди. Бош корпусда уларни монтажлаш ишлари бошлаб юборилди. У. Юсупов, Т. Убайдуллаев, А. Дерхо, Р. Муждаб ўртоқлар бошлиқ бригадалар комбинатнинг дастлабки навбатини эртароқ қуриб тамомлаш учун курашиб, смена топшириқларини 150-180 процент бажаришга муваффақ бўлмоқдалар. Бинокорлар учун ҳозир байрамолди арафаси. Улар кўп ўтмай Наманган шойи газламаларининг дастлабки метрлари ишлаб чиқарилган кунни байрам қиладилар.

Мусобақадошлар

Гуллар шаҳри Наманганнинг ёнида улкан микрорайон барпо қилинмоқда. Янги уй-жой массивида ҳар куни ўнлаб оилалар ҳовли тўйлари ўтказмоқдалар. Бу қувончга уйсозлик комбинати коллективи ҳам шерик. Чунки улар янги массивда тикланаётган уйлар учун йирик панеллар тайёрлаб берадилар, уларни монтажлайдилар, пардоздан чиқариб, калитини уй бекаларига топширадилар. Утган ойлар ичида Наманган Чилонзорида 15 та кўп қаватли уй-жой бинолари фойдаланишга топширилди.

Т. СУЛАЙМОНОВ,

«Совет Ўзбекистони»нинг Намангандаги мухбирлар пости бошлиғи.

МЕВАФУРУШЛАР

«Совет Ўзбекистони» рейди

Серкуёш республикамиз ширин-шарбат мевалар, сабзавот кони ҳамдир. Соҳибкор деҳқонларимиз колхоз, совхоз ва бошқа хўжаликларда фидокорона меҳнат қилиш, она-Ватан олдида олган мажбуриятларини муваффақиятли бажариш, мўлкўл сабзавот, мева, қовун-тарвуз етказиб бериш билан бирга, томорқаларида ҳам қишлоқ хўжалик маҳсулотларидан юқори ҳосил олмоқдалар. Шаҳар, район ва посёлкаларда яшовчи қўли гул турли касб эгалари ҳовлиларида боғлар, экинзорлар барпо этганлар.

Улар ортиқча сабзавот, меваларини сотадилар, албатта. Бунинг учун жойларда бозорлар очилган.

Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари билан савдо қилишнинг бу йўли сотувчиларга ҳам, харидорларга ҳам, колхоз-совхозларга ҳам маъқул. Харидорлар ўзларига керакли нарсаларни тайёрлов ташкилотларининг магазинларидан, колхоз дўконларидан, бозорлардан олаверадилар.

Аммо баъзан учраб турадиган мевафурушлар бу соҳадаги умумий ишимизга путур етказмоқдалар. Айрим хўжалик ташкилотлари, корхона ва муассасалар чайқовчи, текинхўрларга қарши курашиш ўрнига, уларга ҳомийлик қилмоқдалар.

ЧАҚИРИЛМАГАН «МЕҲМОНЛАР»

Ўлкамизда етиштирилган сабзавот, мева ва полиз экинлари ҳосилидан бир қисми давлат, кооператив йўли билан Иттифоқимизнинг турли шаҳарларига юборилади. Шундай шароитда баъзи чақирилмаган «меҳмон» — чайқовчилар Россия ва бошқа қардош республикалар шаҳарларига ўзбошимчалик билан мева, сабзавот олиб бормоқдалар, уларни оширилган нархлар билан сотиб, харидорларнинг нафратига учрамоқдалар.

Республика милиция органлари томонидан шу йилнинг август ойи ўрталаригача, биргина Тошкент, Андижон ва Фарғона областларидан республикадан ташқарига олиб чиқиб кетилаётган 691840 килограмм мева, сабзавот пойтахтимизга қайтарилган. Шу муддатда 32676 килограмм мева ва сабзавот давлат ихтиёрига ўтказилиб, эгалари — чайқовчилар жиноий жавобгарликка тортилди.

Тошкент шаҳрининг шундай биқинига жойлашган Калинин районидаги Қишлоқ хўжалик экинлари илмий-тадқиқот институтининг бухгалтери Тўйчи Қурбонов шу ерлик А. Шмуригина билан тил бириктириб, Новосибирск шаҳрига йўл олади. Т. Қурбонов у ерда А. Шмуригина юборган помидорларни оширилган нархлар билан сотиб, пул ортиришга қўл уради. А. Шмуригина навбатдаги 11 яшик помидорни юбораётганда, Киров қишлоқ Советидаги «Қозоқ-Кенсой» алоқа бўлимида маъмурий орган ходимлари назаридан қочиб қутилолмайди.

Улар Тошкент алоқа бўлимларидан ортиқча мевани республикадан ташқарига чиқармаслигини билиб, қардош Қозоғистондан юборишга қарор қилдилар. Бу билан ўзларининг пул топиш, бойлик орттириш йўлида ҳар қандай нопок йўлларга киришга тайёр эканликларини кўрсатдилар.

Республикада ягона, обрўли институт коллективи бунга нима дейди?

Текширишда шу институт территориясида яшовчи, Калинин номли колхоз аъзолари Жамол Толипов, Муҳаммаджон Тожибоев, Латиф Саидов каби шахсларнинг муттасил Сибирга, Қозоғистонга мева, сабзавот олиб бориб сотишлари аниқланди.

Бу каби фактларни республиканинг бошқа районларида ҳам учратдик. Янгийўл район Олмазор посёлкасида яшовчи Қодирова, Носик, Ҳамидуллина деган шахслар шу ердаги бозорда 560 килограмм помидор сотиб олганда қўлга тушди. Маълум бўлишича, ҳеч қаерда ишламай юрган бу чайқовчилар, помидорни Сибирь шаҳарларига олиб бориб сотмоқчи бўлганлар.

Шу райондаги Ленин номли колхоз аъзолари Ҳасанбой Ғуломов, Усмон Ҳусанов ва Янгийўл шаҳридаги 2-босмахона ишчиси Нишонбой Ортиқалиевлар республикадан ташқарига мева олиб чиқиб сотиб, ҳамённи тўлдиришни ўйлайдилар. Улар бошқа шаҳарлардаги нарх-навони суриштириб, Омскни танлайдилар. Сўнгра 6924 килограмм узумни машинага ортиб, йўлга чиқадилар. Лекин узоққа боролмайдилар.

Шаҳарда яшаб ҳеч қаерда ишламайдиган, ёки номига бирон идорага жойлашиб олган айрим шахслар ҳам мевафурушлик билан шуғулланмоқдалар. Улар номига ўзларининг ҳовлиларидан чиққан мевани, сабзавотни баҳона қилиб, кўпроқ сотиб олинган маҳсулотларни республикадан четга олиб чиқиб, чайқовчилик қилмоқдалар. 7-Магнитогорский кўча 27-уйда яшовчи Махсума Муҳамедова, Чимбой проезди, 1-тупик 6-уйда турувчи Аҳмад Усмонов каби шахслар шулар жумласидандир. А. Усмонов Красноярскка ҳозиргача икки марта бориб, мева сотиб келган.

Текширишда бу каби чайқовчилар, айниқса, Андижон ҳамда Фарғона областларида кўп учрамоқда.

МАСЪУЛИЯТСИЗЛИК

Республика аҳолисининг мева, сабзавот маҳсулотлари ва узумга бўлган талабини тўла қондириш вазифасини бажаришда жон куйдириши лозим бўлган баъзи ташкилот, муассаса ва корхоналарнинг масъулиятсизлиги чайқовчиларга қўл келмоқда.

Биргина мисол. Фарғона область Бағдод районидаги Буйрот қишлоқ Советининг раиси Худойбергановa янгиқишлоқлик Ҳабибулла Нуъмонов деган шахсга томорқаси бор, деб справка берган. Бундан фойдаланган чайқовчи 3400 килограмм қишлоқ хўжалик маҳсулотини олиб Қирғизистонга пуллагани борган. Аниқланишича, Ҳ. Нуъмоновнинг томорқаси ҳам, ўстирган мева, сабзавоти ҳам йўқ бўлиб, аксинча у, чайқовчилик учун илгари ҳам қамалиб чиққан шахс экан.

Бундай фактларни шаҳар маҳаллаларида ҳам учратамиз. Айрим маҳалла комитетларининг раислари, котиблари, чайқовчиларга ери, меваси, боғи бор деган справка бериб, катта хатога йўл қўймоқдалар.

Меваларнинг кўплаб қонунсиз четга чиқиб кетишига тайёрлов органларининг баъзи қўли эгри ходимлари ҳам сабабчи бўлмоқдалар. Улар тайёрлов органларининг номи билан халқдан сотиб олинган молларни хўжалаштириб, ҳисобга ўтказиш ўрнига, бозорда фойдасига сотмоқдалар. Шунингдек, умумколхоз мулкини ўзлаштириш мақсадида чет бозорлардан фойдаланишга уринаётганлар ҳам бор. Жумладан, Андижон область Наманган районидаги Энгельс номли колхозда шундай воқеа юз берди. Колхоз экспедитори Бакир Низомов колхознинг 9960 килограмм помидорисини тайёрлов ташкилотларига топшириш ўрнига, республикадан ташқарига суриб кетишга ҳозирланди. Бундан хабар топган тегишли орган кишилари Б. Низомовнинг қинғир ишини фош этдилар.

Кези келганда шуни айтиш керакки, бозорларда мевафурушлик қилаётган кишилар билан суҳбатлашилса, у ёки бу ташкилотларда ишлашликларини, навбатдаги дам олишга чиқканликларини айтадилар ва тегишли ҳужжатларини кўрсатадилар. Ҳақли савол туғилади. Корхона ва муассасаларнинг раҳбарлари, партия, касаба союз ташкилотлари ўзларининг айрим ходимларининг, дам олиш ўрнига, давлатман этган ишлар билан шуғулланиб юрганлигини билармиканлар?

Қатор ташкилот ва корхона раҳбарларининг ўз автохўжаликлари ишини етарли назорат қилиб турмасликлари ҳам олиб-сотарларнинг иштаҳасини очмоқда. Кўп шофёрлар гараж бошлиқлари билан келишиб, давлат ишларини қўйиб, чайқовчиларнинг юкларини ташишмоқдалар. Текширишда «Ташоблпотребсоюз»га қарашли автобазанинг ТНВ 94-44 номерли машинаси бошқарувчиси Т. Муромцев, «Узсельхозтехника» Янгийўл бўлимининг ТШБ 23-07 номерли машинаси бошқарувчиси Т. Ниёзов, «Главголодностепстрой»нинг 1-автотранспорт колоннасининг СИА 69-71 номерли машинаси бошқарувчиси А. Василькин каби шахслар чайқовчиларнинг мева, сабзавот ва узумларини ташиш билан шуғулланганлар.

Республика милиция органлари ўлкадан ташқаридаги ҳамкасблари билан алоқани мустаҳкамлашлари, бу ердан борган ва чайқовчилик қилаётган кишиларни фош этишда уларнинг ёрдамига суянишлари керак. Улари масъул ишларда ишлаб, дам олиш кунларини ўринсиз савдо-сотиқ билан ўтказадиган шахсларни аниқлаб, тегишли коллективга хабар қилишда ҳам милиция органларимиз сустқашлик қилмасликлари керак.

* * *

Ўзбекистон ССР Жамоат тартибини сақлаш иттифоқ-республика министрлиги милиция бошқармаси социалистик мулкни талон-торож қилишга қарши кураш бўлими, давлат автоинспекцияси, халқ дружиначилари мева, сабзавот ва узумнинг қонундан ташқари четга чиқиб кетмаслиги учун ҳаракат қилмоқда. У ўзининг бу соҳадаги фаолиятини янада кучайтиради.

Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги, Озиқ-овқат саноати министрлиги, маҳаллий партия, совет ташкилотлари Ўзбекистон КП Марказий Комитети ва республика Министрлар Советининг аҳолига мўл-кўл мева-сабзавот етказиб бериш тўғрисидаги топшириқларининг бажарилишида маъмурий органларга яқиндан ёрдам беришлари керак.

Айниқса, табиий офат сабабли катта зарар кўрган Тошкент шаҳар аҳолисини, янги пойтахтни жадал суръатлар билан тиклаётган минглаб қардош қурувчиларни қовун-тарвуз, узум, олма ва бошқа мевалар, сабзавот билан етарли миқдорда таъминлаш ҳар бир ватанпарвар кишининг шарафли бурчидир. Бу муҳим ва масъулиятли вазифани унутган, уни билатуриб бажармаган шахсга нисбатан қаттиққўллик билан чора кўрилиши лозим.

Рейд аъзолари:

Қудрат ЭРГАШЕВ — республика ОБХССи бошлиғининг ўринбосари, Азиз ҚОРАБОЕВ, Абдушукур РАСУЛЕВ — «Совет Ўзбекистони» совет қурилиши бўлимининг штатсиз ходимлари, Расул РАҲМОНОВ — «Совет Ўзбекистони»нинг махсус мухбири.

ВЦСПС ПРЕЗИДИУМИДА

ФИЗКУЛЬТУРА—ХАЛҚ ТУРМУШИГА

7 сентябрда Москвада ВЦСПС Президиумининг кенгайтирилган мажлиси бўлиб ўтди. Бу мажлисда КПСС Марказий Комитети ва СССР Министрлар Советининг физкультура ва спортни янада ривожлантириш чоралари тўғрисидаги қарорини бажаришда касаба союз ташкилотлари ва спорт жамиятларининг иши ҳақидаги масала муҳокама қилинди. ВЦСПС физкультура ва спорт бўлимининг мудири П. С. Пасечний ахборот берди.

Мажлисда касаба союзлари Марказий Комитетларининг, республика, ўлка ва область советларининг раислари, спорт ва туристик ташкилотларининг раҳбарлари, ВЦСПС аппарати, матбуот ва радионинг масъул ходимлари қатнашдилар.

Мажлис охирида физкультура ва спортни халқ турмушига кенг жорий қилиш ишида касаба союз ва спорт ташкилотларининг вазифалари тўғрисида ВЦСПС раиси В. В. Гришин нутқ сўзлади.

ВЦСПС президиуми муҳокама этилган масала юзасидан кенг қарор қабул қилди. (ТАСС).

ДЎСТЛАРИМИЗ УЧУН

«Ташкенткабель» заводи газ ва нефтнинг янги манбаларини қидиришда болгар геологларига катта ёрдам кўрсатади. Корхона геофизик тадқиқотлар ўтказиш учун Варна шаҳрининг геологик базаси номига каротаж кабелининг бир туркумини юборди.

Завод коллективи болгар халқининг миллий байрами — Озодлик куни арафасида қардош мамлакатдан Ўзбекистон пойтахтига келган яна бир катта буюртмани бажаришга киришди. Тошкентликлар сентябрь ойининг охиригача София энергетикларига 100 минг метрдан кўпроқ контроль кабель жўнатадилар. Корхона маҳсулотининг бу турини Болгарияга биринчи марта экспорт қилмоқда.

Болгария Халқ Республикаси учун товарлар етказиб беришда Ўзбекистоннинг кўпгина етакчи корхоналари қатнашмоқда. Бу корхоналар дўст мамлакатга химия саноати корхоналари учун ускуналар, компрессор станциялари, пўлат арматура, кўтариш кранлари, пахта толаси, дори-дармон ва бошқа маҳсулотлар жўнатмоқдалар.

АХЛОҚ МАВЗУИДА

ҲУРМАТ НИМА?

Инсон ҳаёти ғоят мураккаб. У ҳеч қачон силлиқ ва бир хилда ўтмайди. Инсоният тарихига назар ташласангиз, бу тарих курашлар тарихи эканлигини англамоқ қийин эмас. Зотан инсон ўз даври, замонининг фарзанди сифатида яшаб, ўз умрида ҳаётнинг барча инъом ва изтиробларини тотиб кўради. Унинг ҳаёти муваффақият ва мағлубият, шодлик ва қайғу, мамнуният ва пушаймонлар билан тўлаки, булар яшаш-курашнинг меваларидир. Ҳа, инсон курашиб келди ва курашаверади. Бу курашнинг мақсади чинакам инсон бўлиб яшаш, моддий ва маънавий камолотга эришишдан иборат. Шу сабабли бизнинг Совет Ватанимизда, бир улуғ оиланинг фарзандлари бўлган турли миллат халқлари ана шу буюк идеал учун қўлни қўлга бериб меҳнат қилмоқдалар. Бу улуғ мақсад йўлида ҳар бир совет кишисининг ўз ўрни, ўз қадри ҳурмати бор.

Жамият бахт-саодати йўлида қилинадиган «Ҳар қандай жисмоний ва ақлий меҳнат ҳурмат қилинади ва қадрланади» дейилади КПСС Программасида.

Хўш, ҳурмат нима? Ҳурматга қандай сазовор бўлиш мумкин. Ҳурмат — инсон қалбининг ташаккури. Чинакам ҳурмат қилмоқ — севмоқ ва қадрламоқдир. У. кишига бўлган ишонч ва муҳаббатдан туғилади. Бирор кишининг фаолиятидан қаноат ҳосил қилганингдагина унга нисбатан қалбингда ҳурмат пайдо бўлади.

Ҳозирги кунда халқ хўжалигимизнинг турли соҳаларидаги юзлаб машъалаларимиз ҳаммамизнинг қалбимизда чуқур ҳурмат, миннатдорчилик туйғуларини уйғотади. Куёшли республикамизнинг ажойиб ўғил-қизларини тилга олгим келади. Байроқдор механизатор Турсуной ва унинг синглиси Инобат, металлург Саид Нуриддинов, машҳур пилла устаси Ҳурмат Тешаева, ажойиб олим Ё. Тўрақулов ва уларнинг юзлаб сафдошлари эл ҳурматига, таҳсинига сазовор бўлдилар. Коммунистик қурилишимизнинг ҳатто ҳар қандай кичик участкасида ҳам эл оғзида достон бўлган, ажойиб характерли кишиларни учратиш мумкин. Мен мана шундай райондошларимнинг борлиги билан фахрланаман. Улар ўзларининг қизғин меҳнатлари, юксак ахлоқи, инсоний фазилатлари билан ҳамманинг ҳурматига сазовор бўлдилар.

М. Шарафутдинов мана шундайлардан бири. У совет мактабларида 45 йил ўқитувчилик қилди. Жуда кўп шогирдлар етиштирди. Бу камтар, оддий бир муаллим катта бахтга, элнинг самимий иззат-ҳурматига муяссар бўлди. Унга республикада хизмат кўрсатган ўқитувчи деган Фахрий унвон берилди. Еки республикада хизмат кўрсатган врач, мулойим табиатли Н. Н. Довганни олинг. Зоминликлар чуқур ҳурмат қиладиган бу врачнинг фазилати — халқ ишига фидокорлигидир. Бемор қалбини илиқ нур билан ёритувчи самимий муносабат, ўз касбининг ҳақиқий ошиғи бўлиш Николай Николаевични эл эътиборига сазовор қилди.

ЎзССР Олий Советининг депутати, 2- «Зомин» совхозининг бош чўпони Н. Берданов ва «Қизил чорвадор» совхозининг чўпони Бўрон Яхшиликовлар эл орасида ҳурмат топишининг сири нимада? Ҳалол меҳнатда! Улар ўз касбларини жон-дилдан севиб, умумхалқ иши учун жон куйдириб ишладилар. 100 қўйдан 160 дан ошириб қўзи олиш ҳазил иш эмас, ахир.

1-«Зомин» совхозининг илғор сут соғувчиси Ҳадича Мамpraнованинг номи ҳам иззат-ҳурмат билан тилга олинади. Ҳар йили мавсумда қўш комбайн билан минг гектар ғалла майдонини ўриб шуҳрат қозонган машҳур комбайнчи В. Шлейгиннинг номи барчанинг оғзида. У яқинда «Ҳурмат Белгиси» ордени билан тақдирланди.

Бизда одамлар халқ ҳурматига ана шундай эришадилар. Инсон табиатан доим гўзалликка интилади. Уни қадрлайди. Тубанликдан нафратланади. Ватанпарварлик, ҳалоллик, тўғрилик, меҳнатсеварлик, мардлик, камтарлик каби хусусиятлар инсоний гўзалликлардир. Бу хусусиятлар коммунизм қурувчисининг, ҳар бир совет кишисининг асосий ахлоқ қоидасидир. Ҳурмат қилиш— мана шу хислатларни улуғлаш, уларни ҳар бир киши фаолиятидан излашдир. Акс ҳолда ҳурмат ўрнини нафрат эгаллайди.

Нафратни ҳурматга нисбатан иккинчи қутб деса бўлади. Биз хоинликни, қўрқоқликни, адолатсизликни, текинхўрликни, мансабпарастликни, маиший бузуқликни, хуллас барча тубанликни лаънатлаймиз. Ҳурмат қила олган қалб нафратланишга ҳам қодирдир.

Шу ўринда ҳурматлаш билан боғлиқ бўлган баъзи мулоҳазаларни айтмоқчиман. Менимча, ҳурматнинг меъёри, вақти ва таъбир жоиз бўлса, ҳатто, «умри» бўлади. Бу эса ҳурматловчи билан ҳурматланувчи муносабатига боғлиқдир. Ота-она ҳурмати, ёру дўст ҳурмати, кекса кишилар ҳурмати, меҳмон ҳурмати—ҳар қайсиси ўз меъёрига эга. Ҳурмат нисбий тушунча бўлиб, у даврга, ҳар хил дунёқарашга, ҳар хил нуқтаи назарга кўра ўзгариб туриши мумкин.

Шуни алоҳида қайд этиш керакки, чинакам ҳурмат-иззат тенг ҳуқуқлилик ва самимий дўстликка асосланади. Баъзан манфаатдорликни кўзлаб, таъмагирлик билан кишини «ҳурматлаш», баъзида эса мансаб-амалига қараб бировни ҳурматлашга уриниш мунофиқликдан бошқа нарса эмас. Маълумки, халқимиз энг яхши фарзандларини раҳбарлик мансабларига кўтаради. Улар эл-халқ ишига содиқликлари билан иззатлидирлар.

Бироқ баъзан ҳурматни нотўғри тушуниб, гердайиб кетиш, халқ ишончини йўқотиб эл назаридан қолиш ҳоллари ҳам афсуски, юз бериб туради.

Мансаб билан баландмас одам,
Мансаб одам билан муҳтарам, —
деган эди бобамиз Жомий.

Киши, ким бўлишидан қатъи назар, энг эзгу инсоний хусусиятларга эга бўлсагина ҳурматланмоғи керак.

Хушомадгўйликни ҳақиқий ҳурматдан ажрата билиш лозим. Ҳурмат қилиш либоси остида ўз раҳбари, бошлиғига лаганбардорлик қилувчилар ҳам йўқ эмас. Улар умумий ишимизга катта зарар келтирадилар. Раҳбар ўртоқларни беҳудага мақтайдилар, камчиликларни хаспўшлайдилар, кишини ғафлат лойига ботирадилар.

Уларда ҳеч қачон самимий фикр бўлмайди.

Халқ ҳурматига лойиқ бўлиш осон эмас, унга эришиш эса катта бахтдир. Ҳалол меҳнат, юксак ахлоқ, инсоний фазилат кишини ҳурматли қилади. Катта обрў-иззат топган оддий кишилар, чин инсонлар, олтин одамлар ҳақида тўлиб-тошиб сўзлагинг, улар ҳақида баралла куйлагинг келади! Ҳа, уларнинг ажойиб қалби, камтарликлари кўнгилга завқ ва илҳом беради.

Шукрулла ФАЙЗУЛЛА,

Сирдарё область, Зомин райони.

БИЗНИНГ АХБОРОТ

ДЎСТЛИК КЕЧАСИ

Яқинда Оққўрғон районидаги машъал «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхозининг 2-бўлимида дўстлик кечаси бўлиб ўтди. Кеча Оққўрғон район партия комитети ва Тошкент область «Билим» жамияти томонидан ташкил қилинди.

Кечада Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист М. М. Головин «В. И. Ленин санъат тўғрисида», тарих фанлари кандидати Қ. Ф. Фозилхўжаев «Халқлар дўстлиги», география фанлари кандидати Т. Долимов «Тошкент зилзиласи ҳақида», Республика билим жамиятининг масъул секретари М. М. Транист «Болгария таассуротлари» деган темаларда лекция ва суҳбатлар ўтказдилар.

М. КАРАЧИК.

БИР ОИЛАДА ИККИ ДИССЕРТАЦИЯ

«Ташсельмаш» заводининг ишчиси Усмон Шоюсупов қизлари Осиё ва Ақидаларнинг олий маълумотли врач бўлиб етишишлари учун қўлидан келган ҳамма нарсани қилди. Ҳозир Усмон ака пенсияда. Меҳнат ветерани оиласида яқинда катта, қувончли воқеа рўй берди. Унинг ҳар иккала қизи Тошкент медицина институтининг илмий советида бир кунда кандидатлик диссертациясини ёқладилар. Осиё — отоларинголог, Ақида — психиатр.

ҲОВЛИ ТЎЙЛАРИ КЎПАЙМОҚДА

Янгийўл районидаги Жданов номли колхоз қишлоғи йил сайин гўзаллашиб боряпти. Ҳар йили кўплаб колхозчи оилалари янги уйларга кўчиб ўтмоқда. Фақат ўтган йилнинг ўзидагина 24 колхозчи хонадони ҳовли тўйи ўтказди.

Бу йил якка тартибда уй-жой қурувчи оилалар янада кўпайди. Йил охиригача 36 колхозчи оиласи янги типовой уйларга кўчиб ўтади. Колхоз правлениеси уй-жой қураётган колхозчиларга яқиндан ёрдам бермоқда, уларни қурилиш материаллари билан таъминламоқда.

Шу йилнинг ўтган даври ичида 18 колхозчи оиласи янги уйларга кўчиб ўтиб, ҳовли тўйи ўтказди.

М. ПЕЙСЕНОВ.

КОЛХОЗДА ЁДГОРЛИК

Хоразм. Ҳазорасп районидаги Жуманиёз Ғафуров раислик қилаётган Ленин номли колхозда Улуғ Ватан урушида ҳалок бўлган қаҳрамонларга ёдгорлик ўрнатилди. Ёдгорликнинг теварак-атрофи гуллар билан безатилди.

Ш. ИСМОИЛОВ.

ЁШ САЁҲЛАР КЎЛИ ХУББОН БЎЙИДА.
А. Тўраев фотоэтюди.

СУД ЗАЛИДАН

БЕЗОРИЛАР ҚОРА КУРСИДА

Суд қора курсисида ўтирган Иван Андреевич Козловни кўринишдан безори демайсиз, келбати келишган тўппа-тузук одам.

Папкадаги ҳужжатлар, далиллар айтиб беряпти: И. Козлов безорилиги учун бир эмас, бир неча марта қамоқда ётди. Козлов ҳар сафар ҳам қамоқдан қутилиб чиққанида товбасига таянмаганидек, бу сафар ҳам турмада ётганини унутиб юборди.

Козловнинг турмадан келганига ҳали кўп вақт бўлгани йўқ эди. У яна арақ ичиш, муштумзўрлигини давом эттираверди. Яқинда у ўгай қизи Жданованинг уйига борди. Тўполон кўтарди, қизини верандага чақириб олиб, ҳеч нарсадан ҳеч нарса йўқ, миясига пичоқ билан уриб, қаттиқ ярадор қилди. Жданова ҳозир ишга яроқсиз бўлиб қолди.

Тошкент шаҳар Чилонзор район халқ суди яқинда Мағаруф Аҳмедов деган она безорининг ҳам ишини кўрди. У ичиб олиб, ўз онасини уриб азоблайди. Катта акасини таёқ билан уриб майиб қилади.

Чилонзор район халқ суди безорилар Козлов ва Аҳмедовнинг ишини кўриб Козловни 7 йил ва Аҳмедовни 5 йил қамоқ жазосига ҳукм қилди.

А. ТОШХЎЖАЕВ.

СССР ТАШҚИ ИШЛАР МИНИСТРЛИГИДА

Лаосдаги кузатувчи ва контроль қилувчи халқаро комиссия фаолиятида комиссиянинг 1962 йилги Женева битимларида белгиланган иш тартибини бузиш ҳоллари кейинги вақтларда рўй берганлиги сабабли 1962 йилги Лаосга доир Женева кенгашининг совет ҳамраиси иш тартиби шу хилда бузилаётганлиги тўғрисида комиссия аъзоларига қўшма мактуб билан мурожаат қилишни мазкур комиссиянинг инглиз ҳамраисига таклиф этди. Бироқ, инглиз ҳамраиси бу таклифни қабул қилмади. Шу сабабли совет ҳамраиси Лаосдаги кузатувчи ва контроль қилувчи халқаро комиссия аъзоларига ўз номидан қуйидаги мактубни йўллади. Мактубда бундай дейилади:

«Лаосдаги кузатувчи ва контроль қилувчи халқаро комиссия раисининг «Дон-Хендаги можаро» деб аталган воқеа тўғрисида 1962 йилги Женева кенгашининг ҳамраисларига юборган хати муносабати билан маълум қиламанки, бу хат кўриб чиқиш учун қабул қилиниши мумкин эмас, чунки у 1962 йилги Женева битимларига хилоф равишда ёзилган.

Маълумки, Лаоснинг бетарафлиги тўғрисида декларацияга илова қилинган протоколга мувофиқ, халқаро комиссия Лаоснинг мамлакатдаги уч сиёсий куч вакилларидан тузилган коалицион ҳукумат билан келишиб ва тўла ҳамкорлик қилиб, ўз зиммасидаги вазифаларни бажариши лозим, муҳим масалаларга доир хулосалари ва унинг ҳамраисларга юборадиган барча гавсияномалари комиссиянинг ҳамма аъзолари томонидан бир овоздан қабул қилиниши лозим. Комиссиянинг икки аъзоси мазкур хатни тайёрлашда Женева битимининг ўша қоидаларидан чекинишга йўл қўйганлар.

Совет ҳамраиси комиссия аъзоларининг эътиборини шу нарсага жалб қиладики, кузатувчи ва контроль қилувчи халқаро комиссия ўз зиммасига олган вазифаларни Женева битимларига тўла мувофиқ равишда бажариши лозим».

СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ҲУЗУРИДАГИ ДАВЛАТ ХАВФСИЗЛИГИ КОМИТЕТИДА

Германия Федератив Республикасидан турист бўлиб келган «Франкфуртер Рундшау» газетаси редакциясининг ходими бўлган, ўзининг журналистлик мавқеидан фойдаланиб, Ғарбий Германия разведка органларининг топшируви га биноан, Совет Иттифоқи территориясида жосуслик маълумотларини тўплаш билан шуғулланиб келган Мартина Кишке қўпорувчилик ишларини олиб борганлиги учун 1966 йил август ойида қамоққа олинди.

Бу иш юзасидан тергов ўтказилмоқда.

Редактор **М. ҚОРИЕВ.**

ФУТБОЛ

«ПАХТАКОР» ЮТҚАЗДИ

Ўтган куни мамлакатимизнинг бир қанча шаҳарларида футбол бўйича юқори лигада беллашаётган командаларнинг учрашуви бўлиб ўтди.

«Пахтакор» футболчилари Минск шаҳрида маҳаллий «Динамо» коллективи билан учрашдилар. «Пахтакор» ҳужумчилари мезбонлар дарвозасига айтарлик хавф сололмадилар. Иккинчи тайм бошланишидаёқ майдон эгаларининг ғалабага қатъий бел боғлаганликлари маълум бўлди. «Динамо» ҳужумчилари ярим ҳимоячилар ёрдамида меҳмонлар дарвозасини бирмунча муддат тўхтовсиз «ўққа» тутадилар. Ана шундай ҳужумлардан бирида, матчнинг эллик биринчи минутида моҳир тактик Михаил Мустигин Пшеничников дарвозасига тўп киритишга муваффақ бўлди. Шундан сал ўтмай «Пахтакор» штраф майдончасида меҳмонлар томонидан ўйин қоидаси бузилди. Судья 11 метрлик белгини кўрсатди. Мустигин бу штраф тўпини дарвозага киритолмади.

Пахтакорчилар навбатдаги ўйинни 13 сентябрда, Одесса шаҳрида маҳаллий «Черноморец» командаси билан ўтказадилар.

Қолган ўйинларда қуйидаги натижалар қайд этилди: «Нефтяник» — «Динамо» Тб.— 3:2, «Арарат» — СКА (Одесса) — 0:0, «Черноморец» — «Кайрат» — 0:0, «Динамо» (Киев) — «Шахтёр» — 4:3, СКА Р. — «Зенит» — 3:0, «Локомотив» — «Динамо» (Москва) — 1:1.

9 сентябргача бўлган ўйинлардан сўнг турнир жадвалида командалар қуйидаги ўринларни эгаллаб турипти лар.

Командалар	ўйин	очколар
«Динамо» К.	24	40
ЦСКА	21	30
«Торпедо» М.	24	29
«Спартак»	23	29
СКА Р.	24	29
«Пахтакор»	22	27
«Нефтяник»	24	25
«Динамо» М.	23	24
«Зенит»	24	23
«Қайрат»	21	23
«Динамо» Тб	23	22
«Динамо» Мн.	23	22
«Арарат»	25	20
«Шахтёр»	22	19
«Черноморец»	24	19
«Торпедо» Кт.	23	18
«Кр. Советов»	22	16
«Локомотив»	23	14
СКА Од.	23	9

Эслатма: Кеча кечқурун бўлиб ўтган пойтахтнинг ЦСКА — «Торпедо» командалари ўртасидаги учрашув натижаси таблицага киритилмаган.

ПЛАНЕТАМИЗДА

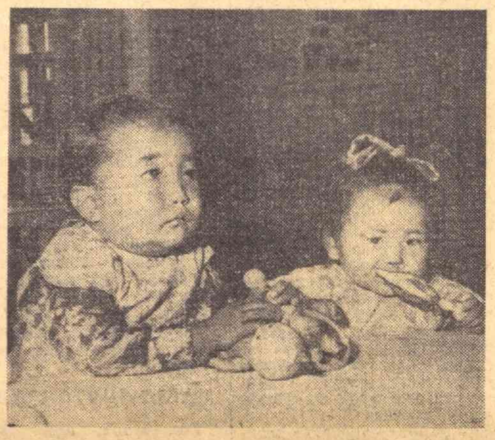

Халқ Монголиясида болалар тўғрисида оталарча ғамхўрлик қилиняпти. Бу ерда яслилар, болалар боғчалари, касалхоналар ва туғруқхоналар, консультация ва сут кухнялари тармоғи йил сайин кенгаймоқда. Аҳолининг ўсиши халқ ҳокимияти йилларида ўн баравар кўпайди. Бу Монголия Халқ Республикасида халқ ҳокимияти эришган ютуқлардан биридир. Республиканинг ёш авлоди бақувват, хушчақчақ ва соғлом бўлиб ўсяпти. Суратда: «Хархорин» давлат хўжалиги болалар боғчасида тарбияланаётган кичкинтойларни кўриб турибсиз.
В. Хоменко фотоси, (ТАСС фотохроникаси).

Япония. Нагоя шаҳри — Хонсю оролида жойлашган йирик саноат шаҳарларидан бири. У Исэ кўрфази қирғоғидаги Аита префектурасининг маъмурий марказидир. Шаҳар аҳолиси 1 миллион кишидан ошиб кетди. Суратда: Нагоя шаҳридаги портолди майдонида денгиз орқали жўнатишга тайёрлаб қўйилган автомашиналарни кўриб турибсиз.
В. Мусаэльян фотоси, (ТАСС фотохроникаси).

СОВЕТ—ЧЕХОСЛОВАКИЯ ҲАМКОРЛИГИ

Москвада химия ва нефтни қайта ишлаш саноати объектларини қуришда техникавий ҳамкорлик қилиш тўғрисида Совет — Чехословакия битими имзоланди. Битимга мувофиқ Совет Иттифоқи Чехословакияга ана шу объектларни қуриш учун комплектланган ускуна етказиб беради. (ТАСС).

АРГЕНТИНАДА БОМБА ПОРТЛАДИ

БУЭНОС-АЙРЕС, 8 сентябрь. (ТАСС). Кеча бу ерда АҚШда элчи қилиб тайинланган Аргентинанинг собиқ экономика министри Альваро Альсогарайнинг резиденциясига кираверишда жойида бомба портлади. Бу портлаш катта моддий зарар етказди.

НЕ ВИН АҚШГА КЕЛДИ

НЬЮ-ЙОРК, 8 сентябрь. (ТАСС). Бирма революцион кенгашининг раиси Не Вин расмий визит билан кеча АҚШга келди. У, бугун Оқ уйда АҚШ Президенти Л. Жонсон билан учрашади.

ЯПОНИЯДА ЕР ҚИМИРЛАДИ

ТОКИО, 8 сентябрь. (ТАСС). Етти баллик системада тўрт балли ер қимирлаб, Ниигата префектурасидаги Томамати шаҳрини бугун ларзага келтирди. Зилзила натижасида электр таъминоти қисман бузилди.

Ниигата метеорологик обсерваторияси ана шу префектурадаги Нагаока ва Такада шаҳарларида ҳам айни бир маҳалда икки балли зилзила бўлганлигини қайд қилди.

ОСИЁ ВА АФРИКА МАМЛАКАТЛАРИДА

ЖАЗОИРДА СОВЕТ МЕДИЦИНА ВИСТАВКАСИ

ЖАЗОИР. Жазоирдаги Совет маданий марказида «СССР халқларининг соғлиғини сақлаш» деган виставка очилди.

Виставкада совет медицина фани ютуқлари ҳақида ҳикоя қилинади ва бизнинг соғлиқни сақлаш системамиз профилактика йўналишига эга эканлиги алоҳида таъкидлаб ўтилади. Совет медицинасининг худди ана шу характерли хусусияти жазоирлик врачлар ва соғлиқни сақлаш министрлиги ходимларининг эътиборини ўзига жалб этди. Жазоирлик врачлар СССРда медицина фани эришган ютуқларни диққат билан ўрганмоқдалар.

ҲИНДИСТОН — ИНДОНЕЗИЯ АХБОРОТИ

ДЕҲЛИ. Индонезия ташқи ишлар министри Адам Малик билан Ҳиндистон ташқи ишлар министри Сваран Сингх ўртасида бу ерда бўлиб ўтган музокаралар тўғрисида эълон қилинган қўшма ахборотда Бандунг принципларига ва блокларга қўшилмаслик принципларига содиқ эканликлари таъкидланди. Сваран Сингх ахборотда Индонезия БМТга қайтиб кириш ҳамда Индонезия билан Малайзия ўртасидаги конфронтацияни тўхтатиш ниятида эканлигини табриклади, Малик эса Ҳиндистон билан Покистон ўртасидаги жанжалли проблемаларни Тошкент декларацияси асосида «тинч музокаралар йўли билан» ҳал қилиш умидини билдирди.

Ахборотда Вьетнам масаласи хусусида мумкин қадар қисқа вақт ичида ва 1954 йилда Женевада тузилган битимларга асосланиб, музокаралар олиб бориш йўли билан можарони тинч бартараф қилишга эришишга қаратилган куч-ғайрат сарфлашни давом эттириш зарурлиги таъкидлаб ўтилади. Министрлар бунинг учун дастлабки шартлардан бири сифатида Шимолий Вьетнамни бомбардимон қилишни дарҳол тўхтатиш зарурлигини таъкидлаб ўтдилар.

ИРҚЧИЛАР ФЕРВУРД СИЁСАТИНИ ДАВОМ ЭТТИРМОҚДАЛАР

НЬЮ-ЙОРК. Жанубий Африка Республикасининг ҳукмрон партияси марҳум бош министр Фервурд сиёсатини давом эттиришга «қатъий қарор берганлигини» таъкидлади. Ассошиэйтед Пресс агентлиги мухбири Кейптаундан ана шу ҳақда хабар берди.

ПРЕЗИДЕНТНИНГ ДЕКРЕТИ

БРАЗЗАВИЛЬ. Президент Массамба-Деба декрет имзолади. Ана шу декретга мувофиқ Конгода (Браззавиль) илмий ва техникавий тадқиқотлар миллий кенгаши тузилди. Тузилган кенгашнинг мақсади миллий экономикани ривожлантиришни жадаллаштиришдан иборат.

Президентнинг декретида илмий ва техникавий тадқиқотлар миллий кенгаши Конго (Браззавиль) территориясида иш олиб бораётган барча миллий ва чет эл тадқиқот-ташкилотларининг фаолиятини назорат қилиб туриши таъкидлаб ўтилади. (ТАСС).

ЯПОНИЯЛИК МЕҲМОНЛАР

Япониядаги «Дова» кончилик саноати акцияли жамиятининг президенти Томузо Араи ЎзТАГ мухбири билан суҳбатда бундай деди: «Зилзиладан зарар кўрган Тошкентда олиб борилаётган ва биз кўрган қурилиш ишларининг кўлами ниҳоятда каттадир. Сизнинг шаҳрингиз илгаригига қараганда шубҳасиз яна ҳам чиройли бўлади». Томузо Араи бошчилик қилаётган Япония ҳукумат иқтисодий делегацияси Ўзбекистонда икки кун меҳмон бўлиб турди.

Делегация аъзолари 7 сентябрда Олмалиққа бордилар. Шаҳар ижроия комитети раисининг ўринбосари А. Қоражонов меҳмонларни кутиб олиб, уларга ёш саноат шаҳрининг меҳнат зафарлари тўғрисида, уни ривожлантириш режалари ҳақида гапириб берди. Меҳмонлар бу ердаги корхоналарни зўр қизиқиш билан кўздан кечирдилар.

Делегация 8 сентябрда Тошкентдан Владивостокка жўнаб кетди. (ЎзТАГ).

РАДИО БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

8.25 — Концерт, 9.30 — Арфа пьесалари. 9.45 — Қишлоқ хўжалик ходимлари учун (тож.), 10.10 — Эстон вокал квартети, 10.30 — Романслар, 11.10 — Халқ контроли амалда. 11.25 — Болгария куйлари. 12.15 — Спорт (рус.), 12.30 — Топишмоқли концерт, 13.30 — Камер куйлар, 16.15 — Концерт (ёшлар талабига мувофиқ), 17.20 — Уйғур куйлари, 18.10 — Болгар дўстлар эстрадаси, 18.30 — Ўзбек опералардан парчалар, 19.20 — Озарбайжон куйлари, 20.00 — Скрипкачилар ансамбли, 21.20 — Концерт (Қишлоқ хўжалик ходимлари учун), 22.00 — Дунё воқеалари, 22.10 — Концерт, 23.10 — Концерт.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 17.00 — **Она ғоз Бальбинканинг иссиқ куни** (болалар учун мультфильм), 17.15 — **Телевизион янгиликлар**, 17.30 — **Олег Попов** («Совет цирки усталари» циклидан).

Ўзбек тилида: 18.30 — **Одобли элга манзур** (ота-оналар университети), 19.00 — **Телевизион янгиликлар**, 19.15 — **Ўзбекистонда** Болгария маданияти декадаси. **Ун учинчига ўтар кечаси** (бадиий фильм), 20.55 — **Далада ишловчилар учун** (эшиттириш ва концерт).

Рус тилида: 22.15 — Ўзбекистонда Болгария маданияти декадаси. **Кузнинг ҳар оқшомида** (телеспектакль).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

17.00 дан — **Москва кўрсатади.**

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 10/IX да **Сарвқомат дилбарим**, 11/IX да **Мирзо Улуғбек**.

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА
11 сентябрда
ЎЗБЕК ДАВЛАТ ФИЛАРМОНИЯСИ ВА ЭСТРАДА АРТИСТЛАРИНИНГ
КОНЦЕРТИ

Концертда: Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар **Фахриддин Умаров, Убайдулла Мадраҳимов**, солистлардан **Манзура Мўминова, Тўхта Алихўжаева, Дилбар Абдуллаева, Нина Тягнибидная, Камтар Отабоев, Очил Ҳусанов** ва ўзбек халқ чолғу ансамбли қатнашади.

Концерт кеч соат 8 да бошланади. Билетлар Концерт зали кассасида кундуз соат 2 дан ва район кассаларида кундуз 12 дан сотилади.

ДИССЕРТАЦИЯ ЁҚЛАЙДИЛАР:

1966 йил 21 сентябрь кундуз соат 2 да, Тошкент давлат медицина институтида (акт зали).

М. Мираҳмедов — медицина фанлари кандидати деган илмий даражани олиш учун: «Тироатаксикоз касаллигида жигардаги қалқонсимон без гормонларининг алмашинуви» деган темада.

1966 йил 21 сентябрь кундуз соат 2 да, Тошкент давлат медицина институтида (акт зали)

М. А. Маърупова — медицина фанлари кандидати деган илмий даражани олиш учун: «Янги алкалоид — хиплофилидинни фармокологик текшириш» деган темада.

Диссертациялар билан институт кутубхонасида танишиш мумкин (Карл Маркс кўчаси, 103-уй).

1966 йил 21 сентябрь кундуз соат 2 да. Ўзбекистон ССР Фанлар академияси ижтимоий фанлари бўлимининг экономика бўйича бирлашган илмий советининг мажлисида (Гоголь кўчаси, 70-уй, кичик конференц зал) иқтисод фанлари кандидати деган илмий даражани олиш учун:

Е. Исбосканов: «Ўрта Осиёни иқтисодий районлаштиришнинг таксономик системасида Қорақалпоғистон АССРнинг роли» деган темада.

И. Е. Ёкубов: «Ўрта Осиё республикаларида ер қазиш ва ирригация-мелиорация машинасозлигини ривожлантириш ва ихтисослаштириш» деган темада.

1966 йил 21 сентябрь кундуз соат 2 да. Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Тарих ва археология институтининг илмий совети мажлисида (Гоголь кўчаси, 70-уй, Фанлар академиясининг катта конференц-зал фойеси) тарих фанлари кандидати деган илмий даражани олиш учун:

А. Н. Вафоев: «Урушдан кейинги (1946-1958) йилларда Самарқанд областида маданий қурилиш» деган темада.

А. К. Камолов: «Самарқанд областида қишлоқ хўжалигининг социалистик қайта қурилиши (1925-1937 йиллар)» деган темада.

Диссертациялар билан Фанлар академияси кутубхонасида танишиш мумкин (А. Тўқаев кўчаси, 1-уй).

В. В. КУЙБИШЕВ НОМЛИ САМАРҚАНД ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ИНСТИТУТИ вакант вазифаларда ишлаш учун
КОНКУРС ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

Кафедра доцентлари: социалистик қишлоқ хўжалик корхоналари экономикаси ва ташкил қилиш, фалсафа ва илмий коммунизм, зоогигиена кафедраларига;

кафедра старший ўқитувчилари: геодезия, жисмоний тарбия ва спорт кафедраларига;

кафедра ўқитувчилари: фалсафа ва илмий коммунизм, рус тили, органик химия кафедраларига;

кафедра ассистентлари: чорва молларини боқиш кафедрасига.

Конкурс муддати — 1 ой.

Ариза билан тегишли ҳужжатларни тақдим қилиш учун адрес: Самарқанд шаҳар, Карл Маркс кўчаси, 77-уй.

ТОШКЕНТ АЛОҚА ЭЛЕКТРОТЕХНИКА ИНСТИТУТИ
институтга кирувчиларни имтиҳонларга тайёрлайдиган
ПУЛЛИК 7 ОЙЛИК
курсга
ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ
деб ўқилсин
(газетанинг 7/IX сонини қаранг)

«Ташгоркоопторг»нинг ХАРИД-СОТИШ БАЗАСИ
ТУГАТИЛАДИ

Даъволари бўлган ташкилотлар ва гражданлар 17/IX гача маълум қилишлари лозим. Кўрсатилган муддатдан кейин даъво қабул қилинмайди.

Адрес: Тошкент шаҳар, Киров район, Жоми кўчаси, 5-уй.

ЖОНСОН НЕГА ДЕ ГОЛЛЬ БИЛАН УЧРАШМАЙДИ?

Бу саволга жавоб бериш учун Америка Президентининг охирги нутқлари ва баёнотларини яна бир карра ўқиб чиқиш кифоя. Вьетнамдаги уруш ва Осиёнинг тақдири тўғрисидаги масалалар бўйича Президентнинг кредосини Президент де Голльнинг биринчи сентябрь куни Камбоджа пойтахти Пном-Пенда сўзлаган нутқи билан солиштириб кўрайлик. Бунда биз жануби-шарқий Осиёдаги бутун дунёга таҳдид солаётган ҳозирги аҳволни таърифлашда ҳар хилликкина эмас, балки мавжуд можаронинг ҳақиқий сабаблари ва уни бартараф этишнинг реал йўлларини баҳолашга оид бир-бирига қарама-қарши фикрларни ҳам англаб оламиз.

Ҳақиқатан ҳам Президент Жонсон Американинг Вьетнамга нисбатан йўлини оқлаш учун бундан ҳам янги ва ишонарлироқ далиллар келтира олиши қийин. Чунки де Голлнинг Пном-Пендаги нутқидан кейин Вашингтоннинг ўз агрессиясини оқлашга қаратилган расмий важларидан ҳеч нарса қолмади деса бўлади. Бу ўринда Оқ уйнинг бир нутқдан иккинчи нутққа худди автомашинанинг стандарт қисмлари эски моделдан янги моделга кўчирилаётгани каби ўтаётган сийқаси чиққан далилларини де Голлнинг ошкора ва тўғридан-тўғри берган баҳолари билан солиштирадиган бўлсак, ҳар иккала мамлакат позицияси ойдинлашиб қолади. Жонсон «Қўшма Штатлар Жанубий Вьетнамнинг қонуний ҳукуматини четдан бўладиган агрессиядан ҳимоя қилишга қаратилган ўз вазифаларини бажаряпти» деб таъкидламоқда. Де Голль эса шундай деди: «Қўшма Штатлар Жанубий Вьетнамда ўз сиёсий ва ҳарбий ҳокимиятини ўрнатди, шундан кейин у ерда дарҳол миллий қаршилик кўрсатиш қабилидаги уруш вужудга келди».

Вашингтонда шундай дейишмоқда: «Биз қатъий уруш олиб боряпмиз. У узоқ давом этиши мумкин. Бироқ Шимолий Вьетнамдаги коммунистлар агрессия жуда кўп талафот келтириши мумкинлигини тушуниб етмагунча, уруш олиб боришга мажбурмиз». Франция Президенти эса бу ҳақда бошқача фикрда: «Ҳиндихитойда олиб борилаётган жанглар... ўз-ўзидан маълумки... талафот, қаҳр-ғазабдан бошқа... ҳеч қандай якунга олиб келмайди».

Оқ уй американикларнинг Вьетнамдаги мақсади «уруш эмас, балки тинчлик ўрнатишдан иборат» деб тасдиқлаш учун жон-жаҳди билан ҳаракат қилмоқда. Сўз ва инсон ҳаёти билан бундай ўйнашувга жавобан ақлирасо кишиларнинг «куч ишлатиш билан боғлиқ бўлган хомхаёллар Осиёда Хитойга тобора яқинлашиб келаётган ва Совет Иттифоқига нисбатан тобора иғвогарлик туси ни олаётган эскалациянинг (уруш ҳаракатларини поғонама-поғона кучайтира бориш), Европа, Африка, Латин Америкасидаги кўпгина халқлар тобора кескин қарши чиқаётган ва пировардида бутун дунёга таҳдид солаётган эскалациянинг янада кучайишига олиб келди» деган овози жаранглаб эшитилмоқда.

Америкадаги барча кафедраларда Оқ уйнинг «Қўшма Штатлар Тинч океан мамлакати сифатида Осиёдаги ўз мажбуриятини бажаришга қарор қилгани» тўғрисидаги янги «кашфиётлар» тобора кўпроқ такрорланмоқда. Пном-Пенда эса Америка томонидан тинч халқларга солинаётган таҳдидни парда билан тўсишга қаратилган бу баландпарвоз сўзларга фактлар мажмуаси билан жавоб берилмоқда: «Осиё халқлари Тинч океаннинг бошқа қирғоғидан келган чет элликнинг қонунларига бўйсунади, дейиш учун ҳеч қандай умид йўқ».

Президент де Голль океаннинг бошқа қирғоғида ақл-идрок тантана қилиши мумкинлигига ишончни йўқотмаган ҳолда Америка ўз қуролли кучларини маълум бир қулай муддатда олиб чиқиб кетиш юзасидан ўз зиммасига олган мажбуриятларини бажариши кераклигини уқтиради. Вашингтондан эса бошқа бир овоз эшитилмоқда: «Америка халқи ғалаба тез бўлиши мумкин эмаслигини билиши керак, бутун дунё эса бизнинг у ердан чиқиб кетмаслигимизни билмоғи лозим».

Гваделупа Президент Жонсон билан генерал де Голль учрашадиган жой бўлмаслиги ҳам мумкинлиги энди тушунарли бўлса керак? Бироқ, бу Америка раҳбарларининг эртами-кечми ақлирасо кишиларнинг фикрига ва реал фактларга юзма-юз қарашга муқаррар мажбур эканлигини инкор этмайди. Бу ишни ўз вақтида бажарган Франция, де Голлнинг сўзлари билан айтганда «зарар кўрмадигина эмас, балки унинг обрў-эътибори, қудрати ва гуллаб-яшнаши ошиб кетди». Қўшма Штатларга келадиган бўлсак, унинг биринчисини ҳам, иккинчисини ҳам, учинчисини ҳам сақлаб қолиши учун умид кун сайин камаймоқда.

Спартак БЕГЛОВ,
АПНнинг сиёсий шарҳловчиси.

Бизнинг адрес ва телефонлар
СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ
ТОШКЕНТ, «ПРАВДА ВОСТОКА» КЎЧАСИ № 26. Редактор — В36545. Редактор ўринбосарлари — В37914, В39323. Масъул секретарь — В34455. Масъул секретарь ўринбосарлари — В37283. Партия турмуши — В33469, В37221, Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш, халқаро ҳаёт — В31216. Коммунистик тарбия — В31455. Саноат, капитал қурилиш ва транспорт — В34780. Совет қурилиши — В33258. Қишлоқ хўжалик — В37604. Адабиёт ва санъат — В32036. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — В34451. Маҳаллий ахборот — В32347. Оммавий ишлар ва хатлар — В39005, В33553. Иллюстрация — В34524, Стенографистка — В37343, Корректура — В37162, Эълонлар — В38142. Коммутатор — В30249, В30250, В30251, В30252, В30253, В30254, В30255, В30256, В30257, В30258.